

บันทึกการประชุม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๗๓

วันพุธ ที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๘

ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไชยมุกดาว	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาต สุขคานทร์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายอมร วานิชวิวัฒน์	โழฉกกรรมการ
๕. นายนรธิต สิงหเสนี	โழฉกกรรมการ
๖. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	โழฉกกรรมการ
๗. นายอุดม รัฐอมฤต	โழฉกกรรมการ
๙. นางกีระณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๙. นางจุรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๑๐. นายธิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๑๑. นายเรียรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๒. พลเอก นิวติ ศรีเพ็ญ	กรรมการ
๑๓. นายประพันธ์ นัยโภวิท	กรรมการ
๑๔. นายภัทร์ คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๕. นายกุมรัตน ทักษิณวงศ์	กรรมการ
๑๖. พลตรี วิระ ใจนวас	กรรมการ
๑๗. นายศุภชัย ยavagee	กรรมการ
๑๘. นายอัชพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๙. พลเอก อภัยพร เจริญพาณิช	กรรมการ
๒๐. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง
๒๑. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นายจินดพันธุ์ ทังสุบุตร	นักกฎหมายกฤษฎีกางานัญการพิเศษ
๒. นายวราท เหงฟู่	นักกฎหมายกฤษฎีกางานัญการ
สำนักงานเลขานุการสภาผู้แทนราษฎร	
นายนาถ ดวงวิชัย	ผู้บังคับบัญชากรุ่มงานประธานรัฐสภา

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

๑. นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์
๒. นายเจษฎ์ โภณวนิก
๓. ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์
๔. รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไขย

ผู้อำนวยการประจำตัวกรรมการ

๑. นางสุวัตรา เชื้อรอต
๒. นางสาวปานพิพิญ พฤกษาลวิทย์
๓. นายสติธร ธนานิธิโชติ

เริ่มประชุมเวลา ๑๐.๓๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๐ วันจันทร์ ที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึงครั้งที่ ๗๒ วันอังคาร ที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๙ อยู่ระหว่างการตรวจทานของนายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช

ที่ประชุมพิจารณาบทบัญญัติร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช เป็นรายมาตรา (ต่อจากการประชุมครั้งที่แล้ว) โดยเริ่มพิจารณาตั้งแต่บทเฉพาะกาลเป็นต้นไป สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

บทเฉพาะกาล

“บทเฉพาะกาล”

ประเด็นการพิจารณา

-ไม่มี-

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบซื้อบบทเฉพาะกาล โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๕๔

“มาตรา ๒๕๔ ให้คณะกรรมการตีชื่อดำรงตำแหน่งอยู่ในวันใช้รัฐธรรมนูญนี้ เป็นคณะกรรมการตีตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในมาตรานี้ใช้คำว่า “รัฐธรรมนูญนี้” เพราะประสังค์จะเน้นย้ำให้เห็นว่าเป็นกรณีตามรัฐธรรมนูญนี้เท่านั้น

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๒๕๕ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๕๕

“มาตรา ๒๕๕ ในระหว่างที่ยังไม่มีสถาปัตย์แทนราษฎรและวุฒิสภาพาตามรัฐธรรมนูญนี้ ให้สถาบันติบัญญัติแห่งชาติที่ตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และยังอยู่ในตำแหน่งในวันก่อนวันใช้รัฐธรรมนูญนี้ ทำหน้าที่รัฐสภา สถาปัตย์แทนราษฎร และวุฒิสภาพาตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และให้สืบสุดลงในวันก่อนวันเรียกประชุมรัฐสภาครั้งแรกภายหลังการเลือกตั้งที่ว่าไปที่จัดขึ้นตามรัฐธรรมนูญนี้”

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาตินอกจากจะต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แล้ว ต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัตไว้สำหรับสมาชิกสภาพัฒนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาพาตามรัฐธรรมนูญนี้ด้วย แต่มิให้นำมาตรา ๙๒ (๓) และ (๔) มาตรา ๙๓ (๓) (๑๒) (๑๔) และ (๑๕) มาตรา ๙๖ (๖) เฉพาะกรณีที่สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติการตามหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายหรือคำสั่งที่ขอบด้วยกฎหมาย มาตรา ๑๐๓ ข. ลักษณะต้องห้าม (๑) เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรา ๙๓ (๓) และ (๔) และมาตรา ๑๐๗ มาใช้กับการดำรงตำแหน่งหรือการพ้นจากตำแหน่งของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดที่ห้ามมิให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางการเมือง มิให้นำมาใช้บังคับแก่การดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ในระหว่างที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา สถาปัตย์แทนราษฎรและวุฒิสภาพาตามวาระหนึ่ง ให้อำนาจของประธานรัฐสภา ประธานสภาพัฒนราษฎรหรือประธานวุฒิสภาพาตามรัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมาย เป็นอำนาจของประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ในระหว่างที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่ตามวาระหนึ่ง หากมีตำแหน่งว่างลง หัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาตินำความกราบบังคับทูลเพื่อทรงแต่งตั้งผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามวาระสองเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติแทนก็ได้” และขี้แจงว่า หลักการสำคัญของมาตราหนึ่ง คือ ๑. การกำหนดให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่ต่อไปในระหว่างที่ยังไม่มีสถาปัตย์แทนราษฎรและวุฒิสภาพาตามรัฐธรรมนูญนี้ และ ๒. การกำหนดให้นำบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของสมาชิกสภาพัฒนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาพาใช้บังคับกับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติด้วย เว้นแต่บางเรื่องที่จำเป็นจะต้องยกเว้น เช่น เรื่องการสังกัดพรรคการเมือง หรือเรื่องการเป็นข้าราชการ เป็นต้น

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคท้า เป็นดังนี้ “ในระหว่างที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่ตามวาระหนึ่ง หากมีตำแหน่งว่างลง หัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาตินำความกราบบังคับทูลเพื่อทรงแต่งตั้งผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามวาระสองเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติแทนก็ได้” และขี้แจงว่า หลักการสำคัญของมาตราหนึ่ง คือ ๑. การกำหนดให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่ต่อไปในระหว่างที่ยังไม่มีสถาปัตย์แทนราษฎรและวุฒิสภาพาตามรัฐธรรมนูญนี้ และ ๒. การกำหนดให้นำบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของสมาชิกสภาพัฒนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาพาใช้บังคับกับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติด้วย เว้นแต่บางเรื่องที่จำเป็นจะต้องยกเว้น เช่น เรื่องการสังกัดพรรคการเมือง หรือเรื่องการเป็นข้าราชการ เป็นต้น

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- ควรนำความในมาตรา ๙๖ (๒) ซึ่งเข้มโงยงกับความในมาตรา ๑๗๙ ที่อยู่ในหมวด ๙ การขัดกันแห่งผลประโยชน์ มาใช้บังคับกับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติด้วยหรือไม่ โดยเฉพาะความใน (๒) ของมาตรา ๑๗๙ ที่กำหนดว่าต้องไม่รับหรือแทรกแซงหรือก้าว干าการเข้ารับสัมปทานจากรัฐ

ประธานกรรมการกล่าวว่า ที่ประชุมควรร่วมกันพิจารณาว่าจะกำหนดให้ยกเว้นกรณีใดบ้างจะจะเหมาะสม ทั้งนี้ จะต้องคำนึงถึงสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติซึ่งมีความหลากหลายและมีที่มาจากการหลากหลายภาคส่วนประกอบด้วย

- มีกรรมการเสนอปรับปรุงความในวรรคหนึ่งให้เหมาะสม เพราะสภานิติบัญญัติแห่งชาติไม่อาจดำเนินอยู่ในทำนองได้ ผู้ที่จะดำเนินอยู่ในทำนองได้ควรจะมีเฉพาะสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเท่านั้น

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “ในระหว่างที่ยังไม่มีสภាឡผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญนี้ ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และ~~ทั้งที่อยู่ในทำนองสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ดำเนินอยู่ในวันก่อนวันใช้รัฐธรรมนูญนี้~~ ทำหน้าที่รัฐสภา สภាឡผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา หรือเป็นสมาชิกสภាឡผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา ตามลำดับ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และให้สิ้นสุดลงในวันก่อนวันเรียกประชุมรัฐสภาครั้งแรกภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปที่จัดขึ้นตามรัฐธรรมนูญนี้” และกล่าวว่า ความในมาตรา ๙๒ (๓) และ (๔) เรื่องการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง และคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ควรต้องกำหนดยกเว้นไว้ในมาตราหนึ่ง เนื่องจากไม่ได้เกี่ยวข้องกับการเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ รวมทั้งความในมาตรา ๙๓ (๓) เรื่องการเป็นเจ้าของหรือถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ ก็ต้องกำหนดยกเว้นไว้ในมาตราหนึ่งด้วย เพราะขณะที่มีการเลือกสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาตินั้นมีการเลือกมาจากบุคคลที่หลากหลายและมาจากหลายภาคส่วนรวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องกับหนังสือพิมพ์และสื่อมวลชนด้วย เนื่องจากในขณะนั้นต้องการให้องค์ประกอบของสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีความหลากหลาย

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การกำหนดให้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับสมาชิกสภាឡผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาจะเหมาะสมกว่าการกำหนดยกเว้นเฉพาะบางกรณีหรือไม่

- ความในมาตราหนึ่งไม่ควรยกเว้นเรื่องการเป็นหุ้นส่วนหรือถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานจากรัฐหรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ

- ความในมาตราหนึ่งควรกำหนดห้ามเฉพาะเรื่องที่มีความสำคัญที่กำหนดไว้ในหมวด ๙ การขัดกันแห่งผลประโยชน์

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของสมาชิกสภាឡผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาในรัฐธรรมนูญนี้ กำหนดขึ้นภายหลังการเข้ามาดำเนินทำนองสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะกำหนดขึ้นภายหลังการเข้ามาดำเนินทำนองสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะกำหนดขึ้นภายหลังการเข้ามาดำเนินทำนองสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จึงอาจไม่เป็นธรรมกับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ข้อยกเว้นตามความในมาตรานี้อาจกำหนดได้ตามเดิมก็ได้ แต่จะต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมให้เห็นชัดเจนว่าในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาตินั้น จะต้องไม่ขัดกับความในหมวด ๙การขัดกันแห่งผลประโยชน์

- หากต้องการสร้างมาตรฐานในฝ่ายนิติบัญญัติ ก็อาจกำหนดให้นำคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา มาใช้บังคับกับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติด้วย แต่ทั้งนี้ จะต้องเปิดโอกาสให้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติตัดสินใจด้วยว่าจะดำเนินการตามแบบต่อไปหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากนำคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา มาใช้บังคับกับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติด้วย จะทำให้เหลือสมาชิกสภานิติบัญญัติ แห่งชาติที่จะทำหน้าที่แทนสมาชิกวุฒิสภา และรัฐสภา จำนวนน้อยมาก

- มีกรรมการสอบถามว่า ความในวรรคสองที่ยกเว้นความในมาตรา ๙๒ (๓) และ (๔) มาตรา ๙๓ (๓) (๑๒) (๑๓) และ (๑๕) มาตรา ๙๖ (๖) นั้น ยกเว้นเฉพาะกรณีที่สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็น เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติการตามหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายหรือคำสั่งที่ขอบด้วยกฎหมายใช้หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในวรรคสองยกเว้นเฉพาะกรณีที่สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติการตามหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายหรือคำสั่งที่ขอบด้วยกฎหมาย

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า อาจกำหนดห้ามมิให้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่พ้นจาก ตำแหน่งตามความในวรรคหนึ่งลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือลงสมัครรับเลือกเป็น สมาชิกวุฒิสภากาจในระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติผู้ใดประสงค์จะลงสมัคร รับเลือกตั้งหรือรับเลือกต้องลาออกจากเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติก่อนการออกเสียงประชามติ

- ความในมาตรานี้ไม่ควรแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อกำหนดห้ามมิให้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติลงสมัคร รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือลงสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภากาจ

- การกำหนดห้ามมิให้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร หรือลงสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภากาจในระยะเวลาที่กำหนด อาจทำให้ได้รับการสนับสนุน จากฝ่ายการเมืองและประชาชน

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสอง เป็นดังนี้ “สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ นอกจจากจะต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แล้ว ต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้สำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและ สมาชิกวุฒิสภากาจตามรัฐธรรมนูญนี้ด้วย แต่เมื่อให้นำมาตรา ๙๒ (๓) และ (๔) มาตรา ๙๓ (๓) (๑๒) (๑๓) และ (๑๕) มาตรา ๙๖ (๖) เฉพาะกรณีที่สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติการตาม หน้าที่และอำนาจตามกฎหมายหรือคำสั่งที่ขอบด้วยกฎหมาย มาตรา ๑๐๓ ข. ลักษณะต้องห้าม (๑) เฉพาะ ในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรา ๙๓ (๓) และ ~~(๔)~~ (๑๒) (๑๓) (๑๕) และมาตรา ๑๐๗ มาใช้กับการดำเนินการตามแบบ หรือการพัฒนาแบบของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ”

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า อาจกำหนดให้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ประสงค์จะลงสมัคร รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือลงสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภากาจต้องลาออกจากตำแหน่ง สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเสียก่อน

- ความในมาตรา ๑๐๓ ข. (๑) เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับมาตรา ๙๓ นั้น ไม่ได้มีการกำหนดความใน (๑๒) และ (๑๕) ของมาตรา ๙๓ ไว้ด้วย จึงเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสองให้สอดคล้องกับความใน มาตรา ๑๐๓ ข. (๑)

ประธานกรรมการกล่าวว่า เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม และทำให้ไม่ให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบในการลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ต้องกำหนดให้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ประสงค์จะลงสมัครรับเลือกตั้งหรือรับเลือก แล้วแต่กรณี จะต้องลาออกจากตำแหน่งสมาชิกสภานิติบัญญัติภายในระยะเวลาที่กำหนด จึงเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสอง เป็นดังนี้ “สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาตินอกจากจะต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๗ แล้ว ต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัตไว้สำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญนี้ด้วย แต่ไม่ให้นำมาตรา ๙๒ (๓) และ (๔) มาตรา ๙๓ (๓) (๑๒) (๑๔) และ (๑๕) มาตรา ๙๖ (๖) เฉพาะกรณีที่สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติการตามหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย มาตรา ๑๐๓ ข. ลักษณะต้องห้าม (๑) เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรา ๙๓ (๓) และ (๔) (๑๕) และมาตรา ๑๐๗ มาใช้กับการดำรงตำแหน่งหรือการพ้นจากตำแหน่งของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ”

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า บทบัญญัติในรัฐธรรมนูญมีเจตนารมณ์ที่จะป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบจึงควรให้มีผลใช้บังคับกับทุกคนและทุกองค์กรในทันทีที่มีผลใช้บังคับ ดังนั้น ความในบทเฉพาะกาลจึงไม่ควรกำหนดโดยเว้นมิให้ใช้บังคับกับองค์กรใดองค์กรหนึ่งเป็นการเฉพาะ

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มเติมความเป็นวรรคหก ดังนี้ “เมื่อมีการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกภายหลังที่รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภามิได้ เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ”

- มีกรรมการตั้งข้อสังเกตว่า ความในวรรคแรกจะทำให้เกิดการซ้อนเหลือมกันในการปฏิบัติหน้าที่ระหว่างสภานิติบัญญัติแห่งชาติกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภารึไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเริ่มตั้งแต่วันเลือกตั้งแต่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎrnักยังปฏิบัติหน้าที่ไม่ได้จนกว่าจะมีการเรียกประชุมรัฐสภาเป็นครั้งแรก โดยในระหว่างที่ยังไม่มีการเรียกประชุมรัฐสภาเป็นครั้งแรก สภานิติบัญญัติแห่งชาติก็จะต้องเป็นผู้ทำหน้าที่สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และรัฐสภา ต่อไปจนกว่าจะมีการเรียกประชุมรัฐสภาเป็นครั้งแรก

- มีกรรมการสอบถามว่า การเลือกสมาชิกวุฒิสภามีรัฐธรรมนูญจะดำเนินการเสร็จสิ้นเมื่อใด

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในรัฐธรรมนูญนี้จะต้องกำหนดบังคับให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและเลือกสมาชิกวุฒิสภาก่อนแล้วเสร็จภายในระยะเวลากำหนด

- มีกรรมการสอบถามว่า ความในวรรคหกควรเพิ่มเติมเรื่องการสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นด้วยหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในวรรคหกไม่ควรกำหนดเรื่องการสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นด้วย เพราะการเลือกตั้งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติมิได้เป็นผู้ตระกูลหมายที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติจำนวนหนึ่งเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติท้องถิ่นและพนักงานท้องถิ่น ความในวรรคสองจึงต้องยกเว้นความในมาตรา ๙๓ (๓) ไว้ด้วย จึงเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสอง เป็นดังนี้ “สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาตินอกจากจะต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๗ แล้ว ต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัตไว้

สำหรับสมาชิกสภาพผู้แทนรายภูมิและสมาชิกวุฒิสภาพตามรัฐธรรมนูญนี้ด้วย แต่เมื่อให้นามตรา ๘๒ (๓) และ (๔) มาตรา ๙๓ (๓) (๑๒) (๑๓) (๑๔) และ (๑๕) มาตรา ๙๖ (๖) เฉพาะกรณีที่สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติการตามหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย มาตรา ๑๐๓ ข. ลักษณะต้องห้าม (๑) เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรา ๙๓ (๓) และ (๑๔) (๑๕) และ มาตรา ๑๐๗ มาใช้กับการดำรงตำแหน่งหรือการพ้นจากตำแหน่งของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ"

- มีกรรมการสอบถามว่า การกำหนดให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่เป็นสมาชิกวุฒิสภาพ ในระหว่างการเลือกสมาชิกวุฒิสภาพตามรัฐธรรมนูญนี้จะเหมาะสมหรือไม่ ทั้งนี้ เพื่อให้มีการเรียกประชุม รัฐสภาครั้งแรกได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่เป็นสมาชิกวุฒิสภาพ ในระหว่างการเลือกสมาชิกวุฒิสภาพตามรัฐธรรมนูญนี้ไม่เหมาะสม และอาจทำให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาพ ตามรัฐธรรมนูญนี้เกิดความล่าช้า และสอบถามว่าหากกำหนดให้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติพ้นจากตำแหน่งในวันเลือกตั้งสมาชิกสภาพผู้แทนรายภูมิและเหมาะสมหรือไม่

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า การกำหนดให้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติพ้นจากตำแหน่งในวันเลือกตั้งสมาชิกสภาพผู้แทนรายภูมิ และอาจทำให้เกิดปัญหาในการเลือกเป็นตัวแทนรัฐสภา ทั้งนี้ ในส่วนของบทเฉพาะกาลนั้น จะมีการกำหนดให้ต้องมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาพผู้แทนรายภูมิ และเลือกสมาชิกวุฒิสภาพให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวัน

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ความในมาตรานี้ควรปรับเปลี่ยนให้เป็นไปในลักษณะของการรับรองสถานะของสภานิติบัญญัติแห่งชาติในช่วงระยะเวลา ก่อนการเรียกประชุมรัฐสภาเป็นครั้งแรกก่อน เป็นอันดับแรก จากนั้นจึงกำหนดข้อยกเว้นในเรื่องคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของสมาชิก สภาพผู้แทนรายภูมิและสมาชิกวุฒิสภาพที่จะกำหนดยกเว้นให้กับสภานิติบัญญัติแห่งชาติซึ่งต้องปฏิบัติหน้าที่ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว

ประธานกรรมการมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนำความในวรรคสองของมาตรานี้ ไปปรับปรุงให้เป็นไปในลักษณะเดียวกับความในมาตรา ๒๕๖

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสอง เป็นดังนี้ "สมาชิก สภานิติบัญญัติแห่งชาตินอกจากจะต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๗ แล้ว ต้องไม่มีลักษณะดังนี้ ๑. สำหรับสมาชิกสภาพผู้แทนรายภูมิและสมาชิกวุฒิสภาพที่ขึ้นมาจากการที่ขึ้นมาตามมาตรา ๙๒ (๑) ๒. สำหรับมาตรา ๙๒ (๑) (๑๒) (๑๓) ๓. สำหรับมาตรา ๙๖ (๖) เฉพาะกรณีที่สมาชิกสภาพนิติบัญญัติแห่งชาติเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติราชการตามหน้าที่และข้าราชการตามที่กฎหมายหรือคำสั่งที่ออกด้วยทักษะทางวิชาชีพทางการที่ขึ้นมาตามมาตรา ๑๐๓ ข. ลักษณะดังห้าม (๑) เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องมาตรา ๙๓ (๓) และ (๑๔) และ มาตรา ๑๐๗ สำหรับข้าราชการที่รับผิดชอบหน้าที่หรือทำหน้าที่ทางการที่ขึ้นมาจากการที่ขึ้นมาตามมาตรา ๑๐๗ แต่ไม่มีลักษณะต้องห้าม รวมทั้งเหตุแห่งการสิ้นสุดสมาชิกสภาพตามที่บัญญัติไว้สำหรับสมาชิกสภาพผู้แทนรายภูมิและสมาชิกวุฒิสภาพตามรัฐธรรมนูญนี้ ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) มาตรา ๙๒ ยกเว้น (๓) และ (๔)

(๒) มาตรา ๙๓ ยกเว้น (๓) (๑๒) (๑๓) (๑๔) และ (๑๕)

(๓) มาตรา ๙๖ ยกเว้น

(ก) กรณีตาม (๔) เอกพายในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรฐาน ๕๒ (๓) และ (๔)

(ช) กรณีตาม (๔) เอกพำนีในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรฐาน ๕๓ (๓) (๑๒) (๑๓) (๑๔) และ (๑๕)

(ค) กรณีตาม (บ) เนื่องในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่

ปฏิบัติการตามหน้าที่และอำนาจตามที่กฎหมายหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

(๔) มาตรา ๑๐๓ ยกเว้น ข. ลักษณะต้องห้ามตาม (๑) เนพะในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรา ๙๓ (๓) และ (๑๕) และมาตรา ๑๐๓ ข. ลักษณะต้องห้ามตาม (๒) และ (๖)”

ที่ประชุมสอบ槃และแสดงความเห็น ดังนี้

- เหตุใดจึงมีมาตรฐาน ๙๓ (๓) และ (๑๕) ทั้งใน (๒) และ (๔) ของร่างมาตราธน์

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในมาตรา ๑๐๓ มีส่วนที่เกี่ยวกับมาตรา ๘๓ (๓) และ (๕) ด้วย จึงต้องบัญญัติไว้เพื่อให้เกิดความชัดเจน

- มีกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติม (๔) เป็นดังนี้ “(๔) มาตรา ๑๐๓ ยกเว้น ข. ลักษณะต้องห้ามตาม (๑) (๒) และ (๖)”

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรคงไว้ตามที่เสนอเพื่อให้เกิดความชัดเจน เนื่องจากเป็นลักษณะต้องห้ามที่แตกต่างกัน

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๕๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๕๕ ในระหว่างที่ยังไม่มีสภាភັນທະນາຣາຍງວດและວຸฒືສກາຕາມຮູ້ຮອມນຸ່ມນີ້ ให้ສການີຕິບໍລຸ່ມຫຼຸດແທ່ງໝາດີທີ່ຕັ້ງຂຶ້ນຕາມຮູ້ຮອມນຸ່ມນີ້ແທ່ງຮາຊາອານາຈັກໄທຢ (ฉบັບໜ້ວຄຣາ) ພຸທສັກຮາ ๒๕๕๗ ແລະ ຫ້າຍໆໃນສາມາຊີກສການີຕິບໍລຸ່ມຫຼຸດແທ່ງໝາດີທີ່ຕັ້ງດຳຮັດຕຳແໜ່ງອູ້ໃນວັນກ່ອນວັນໃຊ້ຮູ້ຮອມນຸ່ມນີ້ ທ່ານ້າທີ່ຮູ້ສກາ ສພາຜູ້ແທນຣາຍງວດ ແລະ ວຸฒືສກາ ຮ້ອເປັນສາມາຊີກສພາຜູ້ແທນຣາຍງວດ ຮ້ອສມາຊີກວຸฒືສກາ ຕາມລຳດັບຕາມບໍບ່າຍ່ມຫຼຸດແທ່ງຮູ້ຮອມນຸ່ມນີ້ ແລະ ໄທສັ່ນສຸດລົງໃນວັນກ່ອນວັນເຮັດກປະຊຸມຮູ້ສກາຄັ້ງແຮກກາຍຫລັກການ ເລືອກຕັ້ງທົ່ວໄປທີ່ຈັດຂຶ້ນຕາມຮູ້ຮອມນຸ່ມນີ້

(๑) มาตรา ๕๗ ยกเว้น (๓) และ (๔)

(๗) มาตรากันยิกเว็น (๓) (๑๒) (๓) (๑๔) และ (๑๕)

(๓) มาตรา ๙๖ ยกเว้น

(ก) กรณีตาม (๔) เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรา ๕๗ (๓) และ (๔)

(ก) กรณีตาม (๔) เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรา ๙๓ (๓) (๑๒) (๑๓) (๑๔) และ (๑๕)

(ค) กรณีตาม (๖) เนพะในกรณีที่สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติการตามหน้าที่และอำนาจตามที่กฎหมายหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

(๔) มาตรา ๑๐๓ ยกเว้น ข. ลักษณะต้องห้ามตาม (๑) เนพะในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรา ๘๓ (๓) และ (๑๕) และมาตรา ๑๐๓ ข. ลักษณะต้องห้ามตาม (๒) และ (๖)

มิให้นำมาตรา ๑๐๗ มาใช้บังคับแก่การดำเนินการตามที่รัฐมนตรีของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดที่ห้ามมิให้บุคคลดำเนินการตามที่รัฐมนตรีของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ในระหว่างที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา สภาพผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาราชการที่มีอำนาจหน้าที่ห้ามมิให้บุคคลดำเนินการตามที่รัฐมนตรีของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ในระหว่างที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง หากมีดำเนินการแล้วจะกระทบต่อภารกิจความสงบแห่งชาติจะนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามวรรคสองเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติแทนได้

เมื่อมีการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกภายในหลังที่รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะสมควรรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาพผู้แทนราษฎรหรือสมควรรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภามิได้ เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ”

มาตรา ๒๕๖

“มาตรา ๒๕๖ ให้คณารัฐมนตรีที่บริหารราชการแผ่นดินอยู่ในวันก่อนวันใช้รัฐธรรมนูญนี้เป็นคณารัฐมนตรีตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ จนกว่าคณารัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญนี้จะเข้ารับหน้าที่ และให้นำความในมาตรา ๒๕๕ วรรคสาม มาใช้บังคับแก่การดำเนินการตามที่รัฐมนตรีได้โดยอนุโลม

รัฐมนตรีตามวรรคหนึ่งนอกจากจะต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แล้ว ต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้สำหรับรัฐมนตรีตามรัฐธรรมนูญนี้ ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) มาตรา ๑๕๕ ยกเว้น (๖) เนพะในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรา ๘๓ (๑๒) (๑๓) และ (๑๕)

(๒) มาตรา ๑๖๕ (๓) (๔) ยกเว้นในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรา ๑๕๕ (๖) เนพะในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรา ๘๓ (๑๒) (๑๓) และ (๑๕)

การดำเนินการแต่งตั้งรัฐมนตรีในระหว่างเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๘”

ประเด็นการพิจารณา

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- ในร่างมาตรา ๒๕๖ หากมีรัฐมนตรีลาออกจากมีการแต่งตั้งรัฐมนตรีแทนตำแหน่งที่ว่างลง ซึ่งการแต่งตั้งตำแหน่งรัฐมนตรีที่ว่างลงนั้นสามารถทำได้ตามที่บัญญัติไว้ในวรรคท้ายของร่างมาตรา ๒๕๖

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มความเป็นวรรคสี่ของร่างมาตรา ๒๕๖ โดยห้ามไม่ให้คณารัฐมนตรีสมควรรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาพผู้แทนราษฎร หรือสมควรรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาก ความที่เสนอเป็นดังนี้

“ให้นำความในมาตรา ๒๕๕ วรคหก มาใช้บังคับกับการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาของรัฐมนตรีตามวรคหนึ่งและวรคสามด้วยโดยอนุโลม”

- มีกรรมการสอบถามว่า ในกรณีที่มีการเสนอชื่อรัฐมนตรีที่ต้องห้ามให้ลงสมัครรับเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภามาตร ๒๕๖ เป็นนายกรัฐมนตรีในการเสนอบัญชีรายชื่อนายกรัฐมนตรี ซึ่งกำหนดให้เสนอบุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ในกรณีดังกล่าวจะสามารถเสนอชื่อผู้เป็นรัฐมนตรีคนดังกล่าวเป็นนายกรัฐมนตรีได้หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า เมื่อพิจารณาจากความที่บัญญัติในร่างมาตรา ๒๕๖ แล้ว กรณีดังกล่าวสามารถเสนอชื่อรัฐมนตรีที่ต้องห้ามให้ลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภามาตร ๒๕๖ เป็นนายกรัฐมนตรีได้

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๕๖ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๕๖ ให้คณะกรรมการที่บริหารราชการแผ่นดินอยู่ในวันก่อนวันใช้รัฐธรรมนูญนี้เป็นคณะกรรมการตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ จนกว่าคณะกรรมการที่ตั้งขึ้นใหม่ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญนี้จะเข้ารับหน้าที่ และให้นำความในมาตรา ๒๕๕ วรคสาม มาใช้บังคับแก่การดำเนินการแทนรัฐมนตรีด้วยโดยอนุโลม

รัฐมนตรีตามวรคหนึ่งนอกจากจะต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๗ แล้ว ต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้สำหรับรัฐมนตรีตามรัฐธรรมนูญนี้ ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) มาตรา ๑๕๕ ยกเว้น (๖) เอกพาณิส่วนที่เกี่ยวกับมาตรา ๘๓ (๑๒) (๑๔) และ (๑๕)

(๒) มาตรา ๑๖๕ (๓) (๔) ยกเว้นในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรา ๑๕๕ (๖) เอกพาณิส่วนที่เกี่ยวกับมาตรา ๘๓ (๑๒) (๑๔) และ (๑๕)

การดำเนินการแต่งตั้งรัฐมนตรีในระหว่างเวลาตามวรคหนึ่ง ให้ดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๔๘

ให้นำความในมาตรา ๒๕๕ วรคหก มาใช้บังคับกับการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาของรัฐมนตรีตามวรคหนึ่งและวรคสามด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๒๕๗

“มาตรา ๒๕๗ ให้คณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติที่ดำเนินการตามรัฐธรรมนูญนี้ ยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อบริบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าคณะกรรมการที่ตั้งขึ้นใหม่ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญนี้จะเข้ารับหน้าที่

ในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ตามวรคหนึ่ง ให้หัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติและคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติยังคงมีหน้าที่และอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๔๘ และให้อวบากบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยดังกล่าวในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจของหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติและคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติยังคงมีผลใช้บังคับได้ต่อไป”

ประเด็นการพิจารณา

มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ร่างมาตรา ๒๕๗ บัญญัติให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญนี้จะเข้ารับหน้าที่ ซึ่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติยังสามารถใช้อำนาจตามมาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ได้ ในการนี้หากเกิดปัญหาวิกฤติทางการเมืองในช่วงระหว่างระยะเวลาอยู่ต่อ ก่อนมีคณะรัฐมนตรีชุดใหม่เข้ารับหน้าที่

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มความเป็นวรรคสามของร่างมาตรา ๒๕๗ โดยห้ามไม่ให้คณรักษาความสงบแห่งชาติสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ความที่เสนอเป็นดังนี้ “ให้นำความในมาตรา ๒๕๕ วรรคหก มาใช้บังคับกับการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภารของผู้ดำรงตำแหน่งในคณรักษาความสงบแห่งชาติตัวอยู่โดยอนโน้ม”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรฐาน ๒๕๗๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๕๗ ให้คณารักษาความสงบแห่งชาติที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันใช้รัฐธรรมนูญนี้ยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าคณารัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญนี้จะเข้ารับหน้าที่

ในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจนี้ ให้หัวหน้าคณรักษาความสงบแห่งชาติและคณรักษาความสงบแห่งชาติยังคงมีหน้าที่และอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๔๘ และให้อ้วนทบทวนบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยดังกล่าวในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจของหัวหน้าคณรักษาความสงบแห่งชาติและคณรักษาความสงบแห่งชาติยังคงมีผลใช้บังคับได้ต่อไป

ให้นำความในมาตรา ๒๕๕ วรรคหก มาใช้บังคับกับการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาของผู้ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติด้วยโฉนดออนไลน์”

ມາຕຮາ ແລ້ວ

“มาตรา ๒๕๘ ให้สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศอยู่ปฏิบัติหน้าที่เพื่อดำเนินการตามมาตรา ๒๖๙ ต่อไป ซึ่งต้องแล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันใช้รัฐธรรมนูญนี้ และให้สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศสื้นสุดลงเมื่อครบเวลาดังกล่าว เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ หัวหน้าคณารักษาราชความสงบแห่งชาติจะเปลี่ยนรูปแบบของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจกีด้วย”

ประเด็นการพิจารณา

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การพิจารณาว่าองค์กรที่เกิดขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ นั้น จะสืบสุดลงเมื่อใด ควรพิจารณาถึงลำดับการสืบสุดการทำหน้าที่ของแต่ละองค์กรไว้ โดยควรให้สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศไทยสืบสุดการทำหน้าที่เป็นลำดับแรก ต่อมาคือคณะกรรมการการร่างรัฐธรรมนูญ และองค์กรที่สืบสุดลงเป็นลำดับสุดท้าย คือ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เป็นต้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความว่า "...หัวหน้าคณะกรรมการส่งบแห่งชาติจะเปลี่ยนรูปแบบของสถาบันคลื่นการปฏิรูปประเทศ..." หมายความว่า การปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานของสถาบันคลื่นการปฏิรูปประเทศเสียใหม่ โดยอาจเปลี่ยนให้มีการทำงานในลักษณะของคณะกรรมการ เป็นต้น และมีได้หมายความถึงการสร้างองค์กรใหม่ขึ้นมาแทนที่สถาบันคลื่นการปฏิรูปประเทศ และแม้จะได้มีการเปลี่ยนรูปแบบวิธีการทำงานบุคคลที่จะทำงานก็มาจากสมาชิกสถาบันคลื่นการปฏิรูปประเทศเดิม มีได้มีการแต่งตั้งบุคคลขึ้นมาใหม่ ประกอบกับการทำงานในรูปแบบสถาบันไม่สอดคล้องกับภารกิจในการปฏิรูป และไม่ทำให้เกิดผลให้มีการปฏิรูปได้อย่างแท้จริง จึงเป็นเหตุให้บัญญัติอำนาจหัวหน้าคณะกรรมการส่งบแห่งชาติตามร่างมาตรฐานนี้เข้าไว้ และหากบัญญัติความว่า "...หัวหน้าคณะกรรมการส่งบแห่งชาติจะเปลี่ยนรูปแบบ..." ไว้ในร่างมาตรฐาน ๒๕๘ จะทำให้เกิดความสับสนในการตีความว่า เป็นการบัญญัติให้อำนาจหัวหน้าคณะกรรมการส่งบแห่งชาติในการตั้งองค์กรใหม่ขึ้นแทนสถาบันคลื่นการปฏิรูปประเทศ ดังนั้น เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการตีความ จึงเสนอแก้ไข ความว่า "...หัวหน้าคณะกรรมการส่งบแห่งชาติจะปรับเปลี่ยนโครงสร้างหรือวิธีการทำงานของสถาบันคลื่นการปฏิรูปประเทศเพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจตามมาตรฐาน ๒๖๙ และเกิดประสิทธิภาพก็ได้..." ไว้ในวรคหนึ่งของร่างมาตรฐาน ๒๕๘ และเป็นการป้องกันมิให้คณะกรรมการส่งบแห่งชาติใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาจนเกินไป โดยบัญญัติให้หัวหน้าคณะกรรมการส่งบแห่งชาติใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญนี้ในการปรับเปลี่ยนโครงสร้างและวิธีการทำงานโดยจะต้องสอดคล้องกับร่างมาตรฐาน ๒๖๙ ซึ่งเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องการปฏิรูป ดังนั้น หัวหน้าคณะกรรมการส่งบแห่งชาติจะไปปรับเปลี่ยนโครงสร้างของสถาบันคลื่นการปฏิรูปประเทศที่ไม่เกี่ยวกับเรื่องการปฏิรูปตามร่างมาตรฐาน ๒๖๙ ไม่ได้

- มีกรรมการเสนอเพิ่มความในตอนท้ายของร่างมาตรฐาน ๒๕๘ วรคหนึ่ง เพื่อแก้ไขปัญหาในกรณีที่ ตำแหน่งสมาชิกสถาบันคลื่นการปฏิรูปประเทศว่างลงให้สามารถแต่งตั้งบุคคลขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างได้ ความที่เสนอเป็นดังนี้ "...และในกรณีที่มีตำแหน่งว่างลง หัวหน้าคณะกรรมการส่งบแห่งชาติจะแต่งตั้งบุคคลที่เห็นสมควรเพื่อแทนตำแหน่งที่ว่างก็ได้"

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มความเป็นวรคสองของร่างมาตรฐาน ๒๕๘ โดยห้ามมิให้สมาชิกสถาบันคลื่นการปฏิรูปประเทศสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสถาบันราษฎรหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา แต่ไม่ตัดสิทธิหากสมาชิกสถาบันคลื่นการปฏิรูปประเทศได้ลาออกจากตำแหน่งมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันก่อนวันเลือกตั้ง สามารถสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสถาบันราษฎรหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาได้ ไม่ต้องห้ามตามความที่เพิ่มขึ้นใหม่แต่อย่างใด ความที่เสนอเป็นดังนี้ "ให้นำความในมาตรฐาน ๒๕๕ วรคหนึ่ง มาใช้บังคับกับการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสถาบันราษฎรหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาของสมาชิกสถาบันคลื่นการปฏิรูปประเทศด้วยโดยอนุโลม"

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรฐาน ๒๕๘ เป็นดังนี้

"มาตรฐาน ๒๕๘ ให้สถาบันคลื่นการปฏิรูปประเทศอยู่ปฏิบัติหน้าที่เพื่อดำเนินการตามมาตรฐาน ๒๖๙ ต่อไป ซึ่งต้องให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันใช้รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ และเมื่อครบกำหนดเวลา ดังกล่าวให้สถาบันคลื่นการปฏิรูปประเทศสิ้นสุดลง เมื่อตรวจสอบได้ทั้งสิ้น เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของสถาบันคลื่นการปฏิรูปประเทศ หัวหน้าคณะกรรมการส่งบแห่งชาติจะปรับเปลี่ยนรูปแบบโครงสร้างหรือวิธีการทำงานของสถาบันคลื่นการปฏิรูปประเทศเพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจที่ได้ตาม

มาตรา ๒๖๙ และเกิดประสิทธิภาพก็ได้ และในกรณีที่มีทำແแห่งว่างลง หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติจะแต่งตั้งบุคคลที่เห็นสมควรเพื่อแทนทำແแห่งที่ว่างก็ได้

ให้นำความในมาตรา ๒๕๕ วรรคทก มาใช้บังคับกับการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาของสมาชิกสภารັບเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้วยโดยอนโน้ม”

มาตรา ๒๕๙

“มาตรา ๒๕๙ ให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญที่ตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๘ อยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไป เพื่อจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่นที่จำเป็นดังต่อไปนี้ให้แล้วเสร็จ และเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

- (๑) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (๒) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
- (๓) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง
- (๔) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระคราเมือง”
- (๕) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ
- (๖) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
- (๗) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน
- (๘) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
- (๙) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจสอบเงินแผ่นดิน
- (๑๐) กฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง จะจัดทำขึ้นใหม่หรือแก้ไขเพิ่มเติมก็ได้ ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติและเจตนาการมณฑลของรัฐธรรมนูญและต้องมุ่งหมายให้มีการจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบในทุกรูปแบบ และต้องทำให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันใช้รัฐธรรมนูญนี้

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสองให้เกิดประสิทธิภาพและรวดเร็ว หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติจะแต่งตั้งกรรมการร่างรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่งเพิ่มขึ้นก็ได้ แต่รวมแล้วต้องไม่เกินสามสิบคน

เนื่องจากบัญญัติแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพัฒนาหน้าที่

เพื่อประโยชน์แห่งการจัดส่วนได้เสีย ห้ามมิให้กรรมการร่างรัฐธรรมนูญลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาภายในสองปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งตามวรรคสี่”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า การห้ามไม่ให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาพภายในสองปีตามความในวรรคท้ายของร่าง

มาตรา ๒๕๙ นั้น เป็นการจำกัดสิทธิอย่างเด็ดขาด โดยกรรมการร่างรัฐธรรมนูญไม่สามารถลาออกจากก่อนวันเลือกตั้งเป็นระยะเวลาเก้าสิบวัน และมาสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาได้ ซึ่งจะแตกต่างกับคณะกรรมการลงทะเบียนและออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้มาลงคะแนนเลือกตั้ง แต่ที่มีการบัญญัติกำหนดเวลาหนึ่งปี ให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญตราพรราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและกฎหมายทั้งหมดสิบฉบับให้แล้วเสร็จนั้น ในทางปฏิบัติคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะต้องจัดทำพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาแปดเดือน นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ เพื่อเป็นการเพื่อเวลาให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติในการพิจารณาให้ความเห็นชอบภายในเวลาสี่เดือน ซึ่งรวมระยะเวลาทั้งหมดจะสอดคล้องกับการกำหนดระยะเวลาไว้หนึ่งปี

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- มีกรรมการตั้งข้อสังเกตว่า นอกจากกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญและกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญต้องจัดทำให้แล้วเสร็จทันตามกำหนดเวลาตามมาตรา ๒๕๙ แล้ว ยังมีกฎหมายที่เกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา และกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปการบังคับใช้กฎหมายโดยเฉพาะการบริหารงานของตำรวจ ซึ่งมีความสำคัญเช่นเดียวกัน ดังนั้น จึงเสนอให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดทำกฎหมายทั้งสองฉบับด้วย

- การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและกฎหมายทั้งสิบฉบับตามร่างมาตราหนึ่งโดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ควรต้องเป็นการพิจารณาในกรอบที่เป็นไปตามเจตนารมณ์และความมุ่งหมายที่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญนี้

- ร่างรัฐธรรมนูญฉบับที่แล้ว (ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโน เนื่องประданกรรมการอธิการ) ได้บัญญัติหลักการไว้ว่า เพื่อให้การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ กำหนดให้มีสัดส่วนของกรรมการยกย่องร่างรัฐธรรมนูญเข้ามาเป็นกรรมอธิการในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับในชั้นคณะกรรมการของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ อย่างน้อยสองคน เพื่อป้องกันมิให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ แตกต่างไปจากเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญได้ในระดับหนึ่ง

- มีกรรมการตั้งข้อสังเกตว่า เมื่อพิจารณาถึงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่มีความจำเป็นที่จะต้องเร่งจัดทำให้แล้วเสร็จมีทั้งสิ้นสี่ฉบับ คือ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระองค์เมือง ซึ่งจะต้องเร่งจัดทำให้แล้วเสร็จก่อนกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญฉบับอื่นนั้น เนื่องจากกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญทั้งสี่ฉบับมีความจำเป็นในการบริหารและจัดการการเลือกตั้งอย่างไรก็ตาม นอกจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้งสี่ฉบับดังกล่าวแล้ว พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญก็มีความสำคัญเช่นเดียวกัน เนื่องจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญในกรณีที่มีปัญหาที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องวินิจฉัยในประเด็นต่างๆ เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ประกอบกับร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้ให้อำนาจแก่ศาลรัฐธรรมนูญในการวินิจฉัยเรื่องต่างๆ ไว้หลายเรื่อง ดังนั้น จึงควรเร่งจัดทำพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จพร้อมกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญอื่นอีกด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและกฎหมายตามร่างมาตราనี้มีความสำคัญทุกฉบับ เมื่อพิจารณาถึงสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญนี้ทั้งฉบับแล้วจะเห็นว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและกฎหมายในร่างมาตรานี้มีความสำคัญและเป็นก่อให้แก่ปัญหาต่างๆ ประกอบกับร่างรัฐธรรมนูญนี้มิได้บัญญัติรายละเอียดของกลไกต่างๆ เอาไว้ แต่ได้บัญญัติให้เป็นกำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแทนทั้งสิ้น ดังนั้น คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะต้องเร่งจัดทำพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญอื่นให้แล้วเสร็จก่อน หลังจากนั้นจึงจะจัดทำพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งทั้งสิ่งที่สถาบันต่อไป

- มีกรรมการเสนอเพิ่มความเป็นวรรคห้า ดังนี้ “ให้นำมาตรา ๑๗๗ มาใช้บังคับแก่การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญของสภานิตบัญญัติแห่งชาติตามมาตรานี้โดยอนุโลม” เพื่อให้เกิดความเข้มโงยกับองค์กรอิสระต่าง ๆ กรณีมีปัญหาขององค์กรอิสระสามารถปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องได้

- เสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสอง เป็นดังนี้ “และต้องทำให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีแล้วแต่วันที่ใช้รัฐธรรมนูญนี้”

- ควรมีการกำหนดระยะเวลาให้สภานิตบัญญัติแห่งชาติพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญด้วย โดยหากสภานิตบัญญัติแห่งชาติพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในกำหนด ให้อีกว่าสภานิตบัญญัติแห่งชาติเห็นชอบตามร่างที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเสนอ

- เสนอเพิ่มความเป็นวรรคเจ็ด ดังนี้ “เมื่อสภานิตบัญญัติแห่งชาติได้รับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญจากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญแล้ว สภานิตบัญญัติแห่งชาติต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างนั้น ๆ ในกรณีที่สภานิตบัญญัติแห่งชาติพิจารณาไม่แล้วเสร็จ ให้อีกว่า สภานิตบัญญัติแห่งชาติเห็นชอบตามร่างที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเสนอ”

- มีกรรมการสอบถามว่า รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ กำหนดให้ประธานสภานิตบัญญัติแห่งชาตินำร่างพระราชบัญญัติขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย จะต้องกำหนดรายละเอียดขั้นตอนไว้ในร่างมาตรานี้หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ตามร่างรัฐธรรมนูญนี้มีขั้นตอนที่แตกต่างจากการรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยต้องส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังองค์กรอิสระ จากนั้นจะต้องมีการประชุมสภานิตบัญญัติแห่งชาติเพื่อดำเนินการต่อไป

- มีกรรมการเสนอเพิ่มความเป็นวรรคหก ดังนี้ “เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและกฎหมายตามวรรคหนึ่งประกาศใช้บังคับครบถ้วนแล้ว ให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเป็นอันพ้นจากหน้าที่”

- เสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสอง เป็นดังนี้ “...และต้องทำให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีแล้วแต่วันที่ใช้รัฐธรรมนูญนี้ ในกรณีที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดทำไม่แล้วเสร็จภายในเวลาดังกล่าว ให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพัฒนาตามกำหนดนั้น และให้หัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติแต่งตั้งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญคนใหม่โดยเร็ว” เพื่อให้สอดคล้องกับกรณีอื่น ๆ ที่กำหนดให้พ้นจากตำแหน่งเมื่อปฏิบัติงานไม่แล้วเสร็จ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๕๙ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๕๙ ให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญที่ตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว)

พุทธศกราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศกราช ๒๕๕๙ อยู่ปฎิบัติหน้าที่ต่อไป เพื่อจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่นที่จำเป็นดังต่อไปนี้ให้แล้วเสร็จ และเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

- (๑) พระราชบัญญัติประกอบปรับรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
(๒) พระราชบัญญัติประกอบปรับรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
(๓) พระราชบัญญัติประกอบปรับรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง
(๔) พระราชบัญญัติประกอบปรับรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระราชกรณีย์เมือง
(๕) พระราชบัญญัติประกอบปรับรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ
(๖) พระราชบัญญัติประกอบปรับรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำเนินการทาง

- (๗) พระราชนูญที่ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
(๘) พระราชนูญที่ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจสอบแผ่นดิน
(๙) พระราชนูญที่ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการศึกษาและฝึกอบรม
(๑๐) กฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ

การดำเนินการตามวาระคนี้ จะจัดทำขึ้นใหม่หรือแก้ไขเพิ่มเติมก็ได้ ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญติและเจตกรรมของรัฐธรรมนูญและต้องมุ่งหมายให้มีการซักด้วยทุจริตและประพฤติมิชอบในทุกรูปแบบ และต้องทำให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีแปดเดือนนับแต่วันที่ใช้รัฐธรรมนูญนี้ ในการนี้ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดทำไม่แล้วเสร็จภายในเวลาดังกล่าว ให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพันจากตำแหน่ง และให้หัวหน้าคณะรักษาราชความสงบแห่งชาติแต่งตั้งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญคณะใหม่โดยเร็ว

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวาระหนึ่งและวาระสองให้เกิดประสิทธิภาพและรวดเร็ว หัวหน้าคณรักษาราชความสงบแห่งชาติจะแต่งตั้งกรรมการร่างรัฐธรรมนูญตามวาระหนึ่งเพิ่มขึ้นก็ได้ แต่รวมแล้วต้องไม่เกินสามสิบคน

ให้นำมาตรา ๑๒๗ มาใช้บังคับแก่การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญของสภานิติบัญญัติแห่งชาติตามมาตรانี้โดยอนุโลม

เมื่อพระราชนูญติประกอบรัฐธรรมนูญและกฎหมายตามวาระหนึ่งประกาศใช้บังคับครบทุกฉบับแล้ว ให้คณฑ์กรรมการร่างรัฐธรรมนูญเป็นอันพ้นจากหน้าที่

เมื่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้รับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญจากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญแล้ว สภานิติบัญญัติแห่งชาติต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างนั้น ๆ ในกรณีที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาไม่แล้วเสร็จ ให้ถือว่าสภานิติบัญญัติแห่งชาติเห็นชอบตามร่างที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเสนอ

เพื่อประโยชน์แห่งการจัดส่วนได้เสีย ห้ามมิให้กรรมการร่างรัฐธรรมนูญลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาพาณยในสองปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งตามวรรคสี่”

มาตรา ๒๖๐

“มาตรา ๒๖๐ ให้ดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญนี้ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติตามมาตรา ๒๕๙ ทั้งหมดมีผลใช้บังคับแล้ว”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า ควรจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ก่อนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือไม่

นายประพันธ์ นัยโภวิท กรรมการ ชี้แจงว่า ในทางปฏิบัติสามารถทำได้ แต่ทั้งนี้รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ จัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ก่อนสมาชิกวุฒิสภา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๒๖๐ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๖๑

“มาตรา ๒๖๑ ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันใช้รัฐธรรมนูญนี้ยังคงอยู่ในตำแหน่ง เพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป และเมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่จัดทำขึ้นตามมาตรา ๒๕๙ ใช้บังคับแล้ว การดำรงตำแหน่งต่อไปให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ทั้งนี้ เว้นแต่จะพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๐๒ มาตรา ๒๐๓ มาตรา ๒๑๔ มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๒๕ มาตรา ๒๓๕ หรือกฎหมายตามมาตรา ๒๕๒ วรรคสาม แล้วแต่กรณี

การดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นไปตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในวันใช้รัฐธรรมนูญนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

ในระหว่างที่ยังไม่มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ การพิจารณาและการทำคำนิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันใช้รัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติรัฐธรรมนูญนี้”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “มาตรา ๒๖๑ ให้ ใช้ชากนกาศรัฐธรรมนูญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันใช้รัฐธรรมนูญนี้ยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป และเมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่จัดทำขึ้นตามมาตรา ๒๕๙ ใช้บังคับแล้ว การดำรงตำแหน่งต่อไปเพียงได้ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ทั้งนี้ ใช้แต่ละพันธกิจสำหรับตำแหน่งตามมาตรา ๒๐๒ มาตรา ๒๐๓ มาตรา ๒๑๔ มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๒๕ มาตรา ๒๓๕ หรือกฎหมายที่มาตรา ๒๕๒ วรรคสาม ให้แต่ละคน ในระหว่างเวลาดังกล่าวการพ้นจากตำแหน่งของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง” การตัดความว่า “ประธานศาลรัฐธรรมนูญ” ออกเพื่อให้สอดคล้องกับมาตราต่าง ๆ ที่ผ่านการพิจารณา และเนื่องจากคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามเปลี่ยนไป หากประสงค์จะดำรงตำแหน่งก็ต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- กกฎหมายอื่นที่ยังมิเนื้อหาไม่สอดคล้องกับร่างรัฐธรรมนูญนี้ ยังมิผลใช้บังคับต่อไปหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในวรรณคดี ความว่า “กภูมายที่ใช้บังคับอยู่ในวันให้รัฐธรรมนูญนี้” หมายรวมถึงกภูมายอื่นๆ ทุกฉบับแล้ว

- มีกรรมการเสนอแก่ไปเพิ่มเติมความว่า “ในระหว่างเวลาดังกล่าว” ในวรรคหนึ่ง เป็น “ในระหว่างเวลาที่ยังไม่มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่จัดทำขึ้นตามมาตรา ๒๕๙” เพื่อให้เกิดความชัดเจน

- ຮັບຮອມນຸ່ງ (ฉบับຫົວຄຣາວ) ແລະ ໄດ້ຍັກເລີກຮັບຮອມນຸ່ງ ແລະ ຍັກເວັນເນິພາທ່ານວດ ໂພຣມທາກສະຕິຣີເຖິງນັ້ນ ທາກເຂົ້າໃຈໂດຍກຳທັນດໄ້ເປັນໄປຕາມຮັບຮອມນຸ່ງ ແລະ ຈະທຳໃຫ້ເກີດປະເທິດວ່າ ເປັນກາຮ້າງຮັບຮອມນຸ່ງທີ່ຄູກຍັກເລີກແລ້ວ

ประธานกรรมการกล่าวว่า มีเพียงกรณีศาลรัฐธรรมนูญที่ต้องอ้างให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ส่วนในเรื่องอื่น ๆ มิภูมายเฉพาะอยู่แล้ว

ມຕິທ່ປະຊຸມ

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๖๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๖๑ ให้ประชานาคนำรัฐธรรมนูญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เสษผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันใช้รัฐธรรมนูญนี้ยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อบริบทหน้าที่ต่อไป และเมื่อพระราชนบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่จัดทำขึ้นตามมาตรา ๒๕๙ ใช้บังคับแล้ว การดำรงตำแหน่งต่อไปเป็นไปได้ให้เป็นไปตามพระราชนบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ทั้งนี้ เส้นเดตของพื้นที่ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๒๖๒ มาตรา ๒๖๓ มาตรา ๒๖๔ มาตรา ๒๖๕ มาตรา ๒๖๖ มาตรา ๒๖๗ หรือกฎหมายตามมาตรา ๒๖๘ ถ้าหากเส้นเดตท่านนี้ ในระหว่างเวลาที่ยังไม่มีพระราชนบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่จัดทำขึ้นตามมาตรา ๒๕๙ การพ้นจากตำแหน่งของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และพระราชนบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นไปตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในวันใช้รัฐธรรมนูญนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

ในระหว่างที่ยังไม่มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ การพิจารณาและการทำคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันใช้รัฐธรรมนูญนั้น ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติรัฐธรรมนูญนั้น”

ມາດຮາ ໨໬໨

“มาตรา ๒๖๒ ให้คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม แห่งชาติตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรงานสื่อความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นองค์กรตามมาตรา ๕๖ และให้คณะกรรมการรัฐมนตรี ดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติดังกล่าวให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และเสนอต่อ สภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันใช้รัฐธรรมนูญนี้”

๑. ประเด็นการพิจารณา

-1914-

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๒๖๒ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๖๓

“มาตรา ๒๖๓ ให้คณะกรรมการจัดทำรายทรงศาสตร์ชาติตามมาตรา ๖๑ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันใช้รัฐธรรมนูญนี้”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติม เป็นดังนี้ “มาตรา ๒๖๓ ให้คณะกรรมการจัดให้มีกฎหมายตามมาตรา ๖๑ วาระสองให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันใช้รัฐธรรมนูญนี้ และดำเนินการจัดทำรายทรงศาสตร์ชาติตามมาตรา ๖๑ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันใช้รัฐธรรมนูญนี้” เนื่องจากการจัดให้มีกฎหมาย และดำเนินการจัดทำรายทรงศาสตร์ชาติ มีระยะเวลาในการจัดทำที่แตกต่างกัน

มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การจัดให้มีกฎหมายตามมาตรา ๖๑ วาระสอง ควรขยายเวลาโดยกำหนดให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันใช้รัฐธรรมนูญนี้

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธุการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า ตามรัฐธรรมนูญนี้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญต้องแล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ส่วนพระราชบัญญัติต้องแล้วเสร็จภายในหกสิบวัน

ประธานกรรมกรกล่าวว่า กฎหมายตามมาตราที่เป็นกฎหมายที่มีอยู่แล้ว ไม่ได้จัดทำขึ้นใหม่ ทั้งหมด ดังนั้น ระยะเวลาตามที่เสนอจึงเหมาะสมแล้ว อีกทั้งเป็นการเร่งรัดให้รัฐบาลจัดให้มีกฎหมายตามมาตรา ๖๑ วาระสอง โดยเร็วที่สุด

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๖๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๖๓ ให้คณะกรรมการจัดให้มีกฎหมายตามมาตรา ๖๑ วาระสองให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันใช้รัฐธรรมนูญนี้ และดำเนินการจัดทำรายทรงศาสตร์ชาติตามมาตรา ๖๑ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันใช้รัฐธรรมนูญนี้”

มาตรา ๒๖๔

“มาตรา ๒๖๔ ในระหว่างที่ยังไม่มีกฎหมายตามมาตรา ๑๗๓ วาระสาม หนังสือสัญญาอื่นที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการค้าหรือการลงทุนของประเทศอย่างกว้างขวางตามมาตรา ๑๗๓ วาระสอง ให้หมายความถึงหนังสือสัญญาเกี่ยวกับการค้าเสรี เขตศุลกากรร่วม หรือการให้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติหรือทำให้ประเทศต้องสูญเสียสิทธิในทรัพยากรธรรมชาติทั้งหมดหรือบางส่วน”

ประเด็นการพิจารณา

ไม่มี-

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๒๖๔ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๖๕

“มาตรา ๒๖๕ ให้ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระดำเนินการให้มีมาตรฐานทางจริยธรรมตาม มาตรา ๒๑๕ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันใช้รัฐธรรมนูญนี้ หากดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ พ้นจากตำแหน่ง”

ในกรณีที่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ พ้นจากตำแหน่งตามวรรค หนึ่ง ระยะเวลาหนึ่งปีตามวรรคหนึ่งให้นับแต่วันที่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กร อิสระเข้ารับหน้าที่หลังสุด”

ประเด็นการพิจารณา

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- การกำหนดให้พ้นจากตำแหน่งอันเนื่องมาจากไม่สามารถดำเนินการให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม ตามมาตรา ๒๑๕ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันใช้รัฐธรรมนูญนี้แล้วเสร็จ มีความเหมาะสมหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดให้เข่นนี้มีเจตนาเพื่อให้มีการจัดทำมาตรฐานทางจริยธรรม ตามมาตรา ๒๑๕ โดยเริ่กอ่อนมีการเลือกตั้ง และเพื่อให้สอดคล้องกับกรณีอื่น ๆ ที่กำหนดให้พ้นจาก ตำแหน่งเมื่อภัยบัติงามไม่แล้วเสร็จ ซึ่งรวมถึงคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญด้วยหากไม่สามารถจัดทำ กฎหมายตามมาตรา ๒๕๙ ให้แล้วเสร็จภายในแปดเดือนก็ต้องพ้นจากตำแหน่งด้วยเช่นกัน

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ในความเป็นจริงแต่ละองค์กรมีมาตรฐานทางจริยธรรมอยู่แล้ว การกำหนดให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีจึงเป็นระยะเวลาที่เหมาะสมแล้ว

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๒๖๕ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๖๖

“มาตรา ๒๖๖ ให้น่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการปรับปรุงกฎหมายเพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๑๗๑ มาตรา ๑๘๓ มาตรา ๒๓๗ มาตรา ๒๔๒ และมาตรา ๒๔๕ วรรคสี่ และเสนอต่อสภานิติบัญญัติ แห่งชาติภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันใช้รัฐธรรมนูญนี้

ในระหว่างที่ยังไม่ได้มีกฎหมายเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๔๕ วรรคสี่ ห้ามมิให้พนักงาน อัยการดำรงตำแหน่งได nok จากตำแหน่งพนักงานอัยการหรือตำแหน่งที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นการ เฉพาะ”

ประเด็นการพิจารณา

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- ความว่า “ห้ามมิให้พนักงานอัยการดำรงตำแหน่งได nok จากตำแหน่งพนักงานอัยการหรือ ตำแหน่งที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นการเฉพาะ” ในวรรคสอง มีความหมายที่กว้าง อาจทำให้อัยการไม่ สามารถไปช่วยราชการในหน่วยงานราชการได้และอาจมีผลทำให้งานราชการเสียหาย ทั้งนี้ เห็นว่าหากจะ ห้ามมิให้อัยการดำรงตำแหน่งไดคราวนี้ เช่นเดียวกับ แต่ไม่ได้เพิ่มเติมโดยใช้ความว่า “ข้าราชการอัยการ ต้องไม่เป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐในทำองเดียวกันหรือห้างหุ้นส่วนบริษัท ไม่เป็น ที่ปรึกษาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในลักษณะเดียวกัน”

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขาธุการกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า ร่างมาตรา ๒๓๗ เป็นเรื่องเกี่ยวกับผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งต้องมีการบัญญัติกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดินอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องบัญญัติร่างมาตรา ๒๓๗ ในร่างมาตรา ๒๖๖ วรรคหนึ่ง

ประธานกรรมการเสนอแก่ร่างมาตรา ๒๖๖ วรรคสอง เป็นดังนี้ “ในระหว่างที่ยังไม่ได้มีกฎหมาย เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๔๕ วรรคสี่ ห้ามมิให้พนักงานอัยการดำเนินการตามที่กำหนดไว้ขึ้นทักษะพากยกรรมการในรัฐวิสาหกิจ หรือ กิจการอื่นของรัฐในทำนองเดียวกัน หรือดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในหัวข้อส่วนบริษัท หรือเป็นที่ปรึกษาของผู้ดำเนินการ หรือดำเนินการอื่นใดในลักษณะเดียวกัน”

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ความในร่างมาตรา ๒๖๖ วรรคสอง ที่แก้ไขใหม่ ยังไม่ครอบคลุม กรณีพนักงานอัยการดำเนินการตามที่กำหนดไว้ขึ้นทักษะพากยกรรมการในรัฐวิสาหกิจ หรือ กิจการอื่นของรัฐในทำนองเดียวกัน หรือดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในหัวข้อส่วนบริษัท หรือเป็นที่ปรึกษาของผู้ดำเนินการเมือง หรือดำเนินการอื่นใดในลักษณะเดียวกัน

- พนักงานอัยการไม่สามารถดำเนินการตามที่กำหนดไว้ขึ้นทักษะพากยกรรมการในรัฐวิสาหกิจ หรือ กิจการอื่นของรัฐในทำนองเดียวกัน หรือดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในหัวข้อส่วนบริษัท หรือเป็นที่ปรึกษาของผู้ดำเนินการเมือง หรือดำเนินการอื่นใดในลักษณะเดียวกัน

ประธานกรรมการเสนอแก่ร่างมาตรา ๒๖๖ วรรคสอง เป็นดังนี้ “ในระหว่างที่ยังไม่ได้มีกฎหมาย เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๔๕ วรรคสี่ ห้ามมิให้พนักงานอัยการดำเนินการตามที่กำหนดไว้ขึ้นทักษะพากยกรรมการในรัฐวิสาหกิจ หรือ กิจการอื่นของรัฐในทำนองเดียวกัน หรือดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในหัวข้อส่วนบริษัท หรือกิจการอื่นใดที่มี วัตถุประสงค์เพื่อหารายได้หรือผลกำไรเบ่งปันกัน หรือเป็นที่ปรึกษาของผู้ดำเนินการเมือง หรือ ดำเนินการอื่นใดในลักษณะเดียวกัน”

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ควรนำความในร่างมาตรา ๒๔๕ วรรคสี่ ความว่า “กฎหมายตาม วรรคสาม ต้องมีมาตรการป้องกันมิให้พนักงานอัยการกระทำการหรือดำเนินการตามที่กำหนดไว้ขึ้นทักษะพากยกรรมการในรัฐวิสาหกิจ หรือ กิจการอื่นของรัฐในทำนองเดียวกัน หรือดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในหัวข้อส่วนบริษัท หรือเป็นที่ปรึกษาของผู้ดำเนินการเมือง หรือดำเนินการอื่นใดในลักษณะเดียวกัน” มาปรับ เข้ากับความในร่างมาตรา ๒๖๖ วรรคสอง เพื่อให้ข้อความสอดคล้องกันและมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๒๔๕ วรรคสี่ เป็นหลักการสำคัญที่ป้องกันมิให้ พนักงานอัยการกระทำการหรือดำเนินการตามที่กำหนดไว้ขึ้นทักษะพากยกรรมการในรัฐวิสาหกิจ หรือ กิจการอื่นของรัฐในทำนองเดียวกัน หรือดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในหัวข้อส่วนบริษัท หรือเป็นที่ปรึกษาของผู้ดำเนินการเมือง หรือดำเนินการอื่นใดในลักษณะเดียวกัน

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๖๖ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๖๖ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการปรับปรุงกฎหมาย เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๑๙๑ มาตรา ๑๙๓ มาตรา ๑๙๗ มาตรา ๒๔๒ และมาตรา ๒๔๕ วรรคสี่ และเสนอต่อสภานิติบัญญัติ แห่งชาติภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันใช้รัฐธรรมนูญนี้”

ในระหว่างที่ยังไม่ได้มีกฎหมายเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๔๕ วรรคสี่ ห้ามมิให้พนักงาน อัยการดำเนินการตามที่กำหนดไว้ขึ้นทักษะพากยกรรมการในรัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐในทำนองเดียวกัน หรือดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในหัวข้อส่วนบริษัท หรือเป็นที่ปรึกษาของผู้ดำเนินการเมือง หรือดำเนินการอื่นใดในลักษณะเดียวกัน”

บริษัทหรือกิจการอื่นใดที่มีวัตถุประสงค์เพื่อหารายได้หรือผลกำไรมาแบ่งปันกัน หรือเป็นที่ปรึกษาของผู้ดำเนินการ ทำหน่งทางการเมือง หรือดำเนินการในลักษณะเดียวกัน”

มาตรา ๒๖๗

“มาตรา ๒๖๗ ให้มีการปฏิรูปการศึกษาของชาติให้แล้วเสร็จ เพื่อให้เป็นไปตามหน้าที่ของรัฐตาม มาตรา ๕๐ วรรคสอง และเกิดผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๕๐ วรรคสามและวรคสี่โดยเร็ว โดยจะต้องจัดทำ แนวทางการปฏิรูปให้แล้วเสร็จและเริ่มดำเนินการภายในหนึ่งปีนับแต่วันใช้รัฐธรรมนูญนี้”

ประเด็นการพิจารณา

นายอุดม รัฐอมฤต กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาแนวทางการปฏิรูป การศึกษา และการบังคับใช้กฎหมาย กล่าวว่า การปฏิรูปการศึกษาควรมีการทบทวนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เป็นสำคัญ ซึ่งหากบัญญัติความในร่างมาตรา ๒๖๗ ให้ครอบคลุมการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวกับการศึกษาด้วย จะเป็นประโยชน์ต่อแนวทางการปฏิรูปการศึกษาต่อไป

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๖๗ เป็นดังนี้ “ให้มีการปฏิรูปการศึกษาของชาติ ให้แล้วเสร็จ เพื่อให้เป็นไปตามหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๕๐ วรรคสอง และเกิดผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๕๐ วรรคสามและวรคสี่โดยเร็ว โดยจะต้องจัดทำ แนวทางการปฏิรูปให้แล้วเสร็จและเริ่มดำเนินการภายในหนึ่ง ปีนับแต่วันใช้รัฐธรรมนูญนี้ ในกรณีที่จำเป็นต้องมีหรือปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษา ต้องดำเนินการให้ แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าวด้วย”

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- การกำหนดให้ต้องดำเนินการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา หนึ่งปีนับแต่วันใช้รัฐธรรมนูญนี้เป็นระยะเวลาที่สั้นเกินไป เนื่องจากมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูป การศึกษาจำนวนมาก

- การกำหนดให้ต้องจัดทำ แนวทางการปฏิรูปการศึกษาให้แล้วเสร็จและเริ่มดำเนินการภายในหนึ่งปี นับแต่วันใช้รัฐธรรมนูญนี้มีความเหมาะสมแล้ว แต่การกำหนดให้ต้องดำเนินการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับ การศึกษาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันใช้รัฐธรรมนูญนี้ อาจไม่สามารถดำเนินการได้ทัน กำหนดเวลา จึงควรบัญญัติแยกเป็นอีกรอบหนึ่ง โดยอาจบัญญัติให้ต้องดำเนินการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับ การศึกษาให้แล้วเสร็จโดยเร็วหรือโดยไม่ชักช้า

- การจัดทำ แนวทางการปฏิรูปการศึกษาต้องกำหนดให้มีการทบทวนหรือปรับปรุงกฎหมาย เกี่ยวกับการศึกษาไปพร้อมกันด้วย โดยหากไม่มีการกำหนดระยะเวลาการปฏิรูปกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษา ให้ชัดเจน ย่อมไม่อาจปฏิรูปการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จได้

ประธานกรรมการเสนอให้เพิ่มความเป็นวรรคสองของร่างมาตรา ๒๖๗ ดังนี้ “ในกรณีที่ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นสมควร จะจัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาเสนอต่อ คณะกรรมการรัฐธรรมนตรีเพื่อดำเนินการต่อไปก็ได้ ในกรณีเข่นนั้นคณะกรรมการรัฐธรรมนตรีต้องพิจารณาและเสนอต่อสภา นิติบัญญัติแห่งชาติภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างจากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ””

- มีกรรมการสอบถามว่า ร่างมาตรา ๕๐ กล่าวถึงกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งกฎหมายว่า ด้วยการศึกษาแห่งชาติดังกล่าวหมายความรวมถึงร่างกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาที่คณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญเห็นสมควรเสนอต่อคณะกรรมการรัฐธรรมนตรีตามความในวรรคสองของร่างมาตรา ๒๖๗ ที่เพิ่มขึ้นใหม่ หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติเป็นกฎหมายที่บัญญัติไว้แต่เดิมแล้ว แต่การศึกษาของประเทศยังไม่พัฒนา เนื่องจากไม่ได้มุ่งผลสัมฤทธิ์ไปยังผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้น การจัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาควรเป็นกฎหมายที่ส่งเสริมให้กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติตามร่างมาตรา ๕๐ เป็นบทบัญญัติที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้ได้ประโยชน์สูงสุด

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า จากการศึกษาวิจัยกระบวนการสอนเรื่องใด ๆ ต่อคณะกรรมการต้องแต่งตั้งเพื่อไปจนถึงการมีมติคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยใช้ระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ดังนั้น การกำหนดให้คณะกรรมการต้องพิจารณาและเสนอร่างกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาต่อสภานิตบัญญัติแห่งชาติภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างจากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญอาจไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จได้ภายในกำหนดเวลาดังกล่าว

- มีกรรมการสอบถามว่า รัฐบาลชุดปัจจุบันได้จัดทำแนวทางการปฏิรูปการศึกษาไว้แล้ว การกำหนดให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาเสนอต่อคณะกรรมการต้องดำเนินการต่อไป จะส่งผลให้คณะกรรมการต้องดำเนินการจัดทำแนวทางการปฏิรูปการศึกษาใหม่หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ปัจจุบันคณะกรรมการต้องจัดทำแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งการบัญญัติร่างมาตรา ๒๖๗ วรรคหนึ่ง ก็เพื่อให้คณะกรรมการต้องดำเนินการปฏิรูปการศึกษาให้สอดคล้องกับหน้าที่ของรัฐที่กำหนดให้ต้องปฏิรูปการศึกษาโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ นอกจากนั้น กรณีที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นสมควร ให้เสนอร่างกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาต่อคณะกรรมการต้องดำเนินการต่อไปได้ตามความในร่างมาตรา ๒๖๗ วรรคสอง

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การบัญญัติให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมีสิทธิเสนอร่างกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาต่อคณะกรรมการต้องดำเนินการต่อไปได้ อาจทำให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิรูปการศึกษาโดยตรงลดลง การดำเนินการปฏิรูปการศึกษา เนื่องจากมีแนวคิดให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเสนอร่างกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาให้แล้วเสร็จก่อน ประกอบกับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมีระยะเวลาอันจำกัดในการร่างกฎหมายประกอบปรับรัฐธรรมนูญ ดังนั้น หากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นควรเสนอร่างกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาต่อคณะกรรมการต้องดำเนินการต่อได้ แต่ไม่จำเป็นต้องบัญญัติบังคับไว้ในรัฐธรรมนูญ

- มีกรรมการเสนอแก้ไขความในร่างมาตรา ๒๖๗ วรรคหนึ่ง เป็นความว่า “ให้มีการปฏิรูปการศึกษาของชาติให้แล้วเสร็จ เพื่อให้เป็นไปตามหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๕๐ วรรคสอง และวรรคสาม และเกิดผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๕๐ วรรคสาม และวรรคสี่ โดยจะต้องจัดทำแนวทางการปฏิรูปให้แล้วเสร็จ และเริ่มดำเนินการภายในหนึ่งปีนับแต่วันใช้รัฐธรรมนูญนี้”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในร่างมาตรา ๒๖๗ วรรคหนึ่ง เป็นความว่า “ให้มีการปฏิรูปการศึกษาของชาติให้แล้วเสร็จ เพื่อให้เป็นไปตามหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๕๐ วรรคสอง วรรคสาม และให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๕๐ วรรคสาม และวรรคสี่ โดยจะต้องจัดทำแนวทางการปฏิรูปให้แล้วเสร็จ และเริ่มดำเนินการภายในหนึ่งปีนับแต่วันใช้รัฐธรรมนูญนี้”

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การกำหนดให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเสนอร่างกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาต่อคณะกรรมการต้องดำเนินการต่อไปมีความเหมาะสมแล้ว โดยคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญสามารถจัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาคู่ขนานไปกับการยกร่างกฎหมาย

ประกอบรัฐธรรมนูญได้ โดยให้ผู้แทนจากกระทรวงศึกษาธิการเข้ามาร่วมในการร่างกฎหมายได้ เพื่อประโยชน์สูงสุดของการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทย

- การร่างกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาควรอยู่บนพื้นฐานของการร่างกฎหมายขึ้นใหม่ โดยไม่ยึดติดกับกรอบความคิดของกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาที่ผ่านมา ซึ่งจะทำให้สามารถร่างกฎหมาย เกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาได้สัมฤทธิ์ผลมากที่สุด

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรจัดทำกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ให้แล้วเสร็จก่อน หากมีระยะเวลาเพียงพอจึงจัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาต่อไป ทั้งนี้ การจัดทำกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติที่ผ่านมา มักยึดติดอยู่กับกรอบความคิดของกฎหมายในปัจจุบัน ซึ่งไม่ได้ให้ความสำคัญกับการมุ่งพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การดำเนินการจัดให้มีการปฏิรูปการศึกษาเป็นเรื่องที่ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้สืบสานจากไปสู่สังคมภายนอก จึงควรคงบทบัญญัติเรื่องการให้ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเสนอร่างกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาไว้ อย่างไรก็ตาม ความใน ร่างมาตรา ๒๖๗ วรรคหนึ่ง ไม่ได้ระบุให้องค์กรใดเป็นผู้ดำเนินการให้มีการปฏิรูปการศึกษาอย่างชัดเจน จึง ควรกำหนดองค์กรที่จะดำเนินการเรื่องดังกล่าวไว้ด้วย

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในร่างมาตรา ๒๖๗ วรรคหนึ่ง เป็นความว่า “ให้คณะกรรมการรักษาความ
สงบแห่งชาติและคณะกรรมการรัฐมนตรีร่วมกันดำเนินการและผลักดันให้มีการปฏิรูปการศึกษาของชาติให้แล้วเสร็จ
เพื่อให้เป็นไปตามหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๕๐ วรรคสอง วรรคสาม และให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๕๐
ประชาราษฎรคสส์โดยเร็ว โดยจะต้องจัดทำแนวทางการปฏิรูปให้แล้วเสร็จและเริ่มดำเนินการภายในหนึ่งปี
นับแต่วันใช้รัฐธรรมนูญนี้”

นายอุดม รัฐอมฤต กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาแนวทางการปฏิรูป การศึกษา และการบังคับใช้กฎหมาย กล่าวว่า คณะกรรมการมีความเห็นว่าควรตั้งคณะกรรมการอิสระขึ้นมา ดำเนินการปฏิรูปการศึกษาโดยเฉพาะ เนื่องจากการปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมามักไปผูกโงeng กับบุคลากร ทางการศึกษาเป็นหลัก ทำให้ไม่สามารถปฏิรูปการศึกษาให้สำเร็จได้ ดังนั้น หากกำหนดให้มีคณะกรรมการ อิสระชุดหนึ่งเพื่อดำเนินการปฏิรูปการศึกษาให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีน่าจะมีความเหมาะสมมากกว่า

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การกำหนดให้คณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติและคณะกรรมการรัฐมนตรี ร่วมกันดำเนินการและผลักดันให้มีการปฏิรูปการศึกษาของชาติให้แล้วเสร็จ ต้องมีการมอบหมายเรื่อง ดังกล่าวให้หน่วยงานอื่นไปดำเนินการ ซึ่งในขั้นตอนนี้อาจมีการตั้งคณะกรรมการอิสระเข้ามาร่วมดำเนินการ ปฏิรูปการศึกษาโดยเฉพาะได้

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในร่างมาตรา ๒๖๗ วรรคสอง เป็นความว่า “ในกรณีที่
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นสมควร จะเสนอแนะต่อกองรักษาความสงบแห่งชาติและคณะกรรมการรัฐมนตรี
เกี่ยวกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อประกอบการพิจารณาตามที่เห็นสมควรก็ได้”

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ความในร่างมาตรา ๒๖๗ ที่แก้ไขใหม่ เป็นการเพิ่มบทบาทให้กับ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมากเกินไป ในลักษณะที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นผู้ร่าง รัฐธรรมนูญจะเสนอแนะแนวทางการปฏิรูปการศึกษาต่อกองรักษาความสงบแห่งชาติและคณะกรรมการรัฐมนตรี หรือไม่ก็ได้ ซึ่งไม่มีความชัดเจน

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในร่างมาตรา ๒๖๗ วรรคสอง เป็นความว่า “ในกรณีที่
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นสมควร จะเสนอแนะต่อกองรักษาความสงบแห่งชาติและคณะกรรมการรัฐมนตรี

เกี่ยวกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาที่สอดคล้องกับเจตนามณ์ของรัฐธรรมนูญเพื่อประกอบการพิจารณาตามที่เห็นสมควรก็ได้ โดยเสนอร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องไปให้คณะกรรมการด้วยก็ได้”

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า หากบัญญัติความในร่างมาตรา ๒๖๗ วรรคสอง ให้เชื่อมโยงกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติตามมาตรา ๕๐ โดยบัญญัติในลักษณะว่า “ในกรณีที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นสมควร จะเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาให้เกิดผลเป็นรูปธรรมตามมาตรา ๕๐ โดยเริ่ว ให้เสนอความเห็นพร้อมข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติและคณะกรรมการด้วยการเพื่อดำเนินการต่อไปได้” จะเหมาะสมหรือไม่ ทั้งนี้ ไม่จำเป็นต้องให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเสนอร่างกฎหมายไปด้วยเด็ดขาด

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในร่างมาตรา ๒๖๗ วรรคสอง เป็นความว่า “ในกรณีที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นสมควร จะเสนอแนะต่อคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติและคณะกรรมการด้วยการเพื่อประกอบการพิจารณาตามที่เห็นสมควรก็ได้”

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การกำหนดให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเสนอร่างกฎหมายเกี่ยวกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาจะมีความเป็นรูปธรรมมากกว่าให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมีข้อเสนอแนะหรือความเห็นในเรื่องแนวทางการปฏิรูปการศึกษา

- ความในร่างมาตรา ๒๖๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติไว้เหมาะสมแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องบัญญัติความในร่างมาตรา ๒๖๗ วรรคสอง ขึ้นอีก เนื่องจากเป็นการเพิ่มบทบาทหน้าที่ให้กับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมากเกินไป

- ความในร่างมาตรา ๒๖๗ ที่แก้ไขใหม่ เหมาะสมแล้ว เนื่องจากความในร่างมาตรา ๒๖๗ วรรคหนึ่ง เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติและคณะกรรมการด้วยการและผลักดันให้มีการปฏิรูปการศึกษาของชาติให้แล้วเสร็จ ส่วนความในร่างมาตรา ๒๖๗ วรรคสอง เป็นข้อเสนอแนะของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญในเรื่องแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งไม่เป็นการเพิ่มบทบาทและหน้าที่ให้แก่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมากจนเกินไป

- หากแก้ไขความในร่างมาตรา ๒๖๗ วรรคหนึ่ง เป็นความว่า “ให้คณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติและคณะกรรมการด้วยการเพื่อจัดทำแผนการปฏิรูปการศึกษา...” จะเหมาะสมหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากบัญญัติความในร่างมาตรา ๒๖๗ วรรคหนึ่ง เป็นความว่า “ให้คณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติและคณะกรรมการด้วยการเพื่อจัดทำแผนการปฏิรูปการศึกษา...” อาจไม่เหมาะสม เนื่องจากเป็นการกำหนดวิธีดำเนินการที่เคร่งครัดเกินไป ทั้งนี้ หากเห็นควรให้มีการตั้งคณะกรรมการอิสระเพื่อจัดทำแผนการปฏิรูปการศึกษา คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญอาจเสนอแนะเรื่องดังกล่าวต่อคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติและคณะกรรมการด้วยการโดยอาศัยความในร่างมาตรา ๒๖๗ วรรคสอง ได้

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๖๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๖๗ ให้คณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติและคณะกรรมการด้วยการและผลักดันให้มีการปฏิรูปการศึกษาของชาติให้แล้วเสร็จ เพื่อให้เป็นไปตามหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๕๐ วรรคสอง วรรคสาม และให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๕๐ มากที่สุด โดยจะต้องจัดทำแนวทางการปฏิรูปให้แล้วเสร็จและเริ่มดำเนินการภายในหนึ่งปีนับแต่วันใช้รัฐธรรมนูญนี้

ในกรณีที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นสมควร จะเสนอแนะต่อคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ และคณะกรรมการรัฐมนตรีเกี่ยวกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์สอดคล้องกับเจตนา湿润ของรัฐธรรมนูญ เพื่อประกอบการพิจารณาตามที่เห็นสมควรก็ได้”

มาตรา ๒๖๘

“มาตรา ๒๖๘ เพื่อให้รัฐปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๕๙ และดำเนินการตามแนวนโยบายแห่งรัฐ ตามมาตรา ๖๔ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจ และการบริหารงานบุคคลของข้าราชการตำรวจ ให้เกิดประสิทธิภาพ มีหลักประกันว่าข้าราชการตำรวจจะได้รับความเป็นธรรมในการแต่งตั้ง โยกย้าย และการพิจารณาบำเหน็จความชอบ เพื่อให้ข้าราชการตำรวจสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และภาคภูมิใจในการปฏิบัติหน้าที่ของตน ไม่ตอกย้ำให้อ่านตีของบุคคลใด ทั้งนี้ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันใช้รัฐธรรมนูญ ในระหว่างที่ยังไม่มีกฎหมายดังกล่าว การแต่งตั้งโยกย้ายให้ดำเนินการตามลำดับอาวุโส

การจัดลำดับอาวุโสตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการรัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

ประเด็นการพิจารณา

นายอุดม รัฐอมฤต กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาแนวทางการปฏิรูป การศึกษา และการบังคับใช้กฎหมาย กล่าวว่า การบัญญัติร่างมาตรา ๒๖๘ นอกจากการปฏิรูปกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการตำรวจ ควรมีการปฏิรูปภารกิจของตำรวจในเรื่องการรักษาความสงบ เรียบร้อย งานคดีต่าง ๆ รวมทั้งงานธุรการด้านทะเบียนด้วย ทั้งนี้ ภารกิจของตำรวจมุ่งเน้นในเรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและงานคดีเป็นหลัก สำหรับงานคดีควรแยกอำนาจสอบสวนในงานคดีออกจาก เรื่องการรักษาความสงบเรียบร้อย และกำหนดให้ตำรวจมีหลักประกันความเป็นอิสระในการสอบสวนคดี โดยปราศจากอำนาจบังคับบัญชาในการสั่งคดีโดยมีขอบเขตด้วยกฎหมาย

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- ร่างมาตรา ๒๖๘ ไม่ได้บัญญัติเพื่อแก้ไขปัญหาที่แท้จริงของข้าราชการตำรวจ เนื่องจากส่วนใหญ่ กล่าวถึงเรื่องการบริหารงานบุคคลของข้าราชการตำรวจเท่านั้น จึงควรมีการแยกอำนาจสอบสวนออกจาก งานด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย และแบ่งภารกิจที่ไม่ใช่งานโดยตรงของตำรวจ เช่น งานธุรการด้าน ทะเบียนอาชุรปืน หรือโรงรับจำนำ เป็นต้น ไปให้กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ดำเนินการแทน

- ความในร่างมาตรา ๕๙ เป็นเรื่องการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและ ภาคเอกชน และร่างมาตรา ๖๔ เป็นเรื่องการบริหารงานในกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ แต่ร่าง มาตรา ๒๖๘ กล่าวถึงเฉพาะเรื่องการปฏิรูปตำรวจ กรณีดังกล่าวเป็นการบัญญัติความที่แอบเกินไปหรือไม่

นายอุดม รัฐอมฤต กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาแนวทางการปฏิรูป การศึกษา และการบังคับใช้กฎหมาย กล่าวว่า นอกจากความในร่างมาตรา ๕๙ และร่างมาตรา ๖๔ แล้ว ความใน ร่างมาตรา ๒๖๘ ยังเกี่ยวข้องกับหน้าที่ของรัฐในการดูแลให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดตาม ร่างมาตรา ๕๙ ด้วย ทั้งนี้ ปัญหากระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย คณะกรรมการมีแนวคิดว่าสาเหตุ ของปัญหามาไม่ได้เกิดจากการดำเนินงานของตำรวจเพียงอย่างเดียว แต่มีองค์ประกอบหลายส่วนประกอบกัน

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การแก้ปัญหาระบวนการยุติธรรมและกระบวนการบังคับใช้กฎหมายของประเทศไทยต้องเริ่มต้นจากการปฏิรูปตำรวจ เนื่องจากตำรวจเป็นต้นทางของกระบวนการ

ยุติธรรม หากสามารถแก้ไขปัญหาที่ต้นทางของกระบวนการยุติธรรมได้ ปัญหาที่เกิดขึ้นตามมาทั้งหมดก็ย่อมหมดไป จึงจำเป็นต้องกล่าวถึงการปฏิรูปตัวตรวจสอบในร่างมาตรา ๒๖๘ เป็นสำคัญ

- หากร่างมาตรา ๒๖๘ ให้ความสำคัญกับเรื่องการดูแลให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดตามร่างมาตรา ๔๙ ด้วย ควรต้องกล่าวถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐในกระบวนการยุติธรรมทั้งระบบ อย่างไรก็ตาม การบัญญัติร่างมาตรา ๒๖๘ อาจจัดลำดับความสำคัญให้เห็นว่าข้าราชการตัวตรวจสอบเป็นต้นทางของกระบวนการยุติธรรมที่จำเป็นต้องปฏิรูปเป็นลำดับแรกก่อนสามารถกระทำได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการมีเรื่องที่จำเป็นต้องปฏิรูปจำนวนมาก ซึ่งไม่สามารถบัญญัติให้ครอบคลุมทั้งหมดได้ ทั้งนี้ ความในร่างมาตรา ๒๖๘ ความว่า “เพื่อให้รัฐปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๕๙ และดำเนินการตามแนวโน้มโดยय้ายแห่งรัฐตามมาตรา ๖๔ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ...” อาจมีความคลาดเคลื่อนของการจัดเรียงเลขมาตรา จึงควรแก้ไขเป็นความว่า “เพื่อให้รัฐปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ~~๕๙~~^{๕๘} และดำเนินการตามแนวโน้มโดยย้ายแห่งรัฐตามมาตรา ๖๔ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ...” สำหรับเรื่องจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องมีการปฏิรูปเป็นลำดับแรกเพื่อใหர่างรัฐธรรมนูญนี้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ คือ การปฏิรูป ตรวจ ซึ่งเป็นต้นทางของกระบวนการยุติธรรม ทั้งนี้ หากไม่ทำให้ตรวจได้รับความเป็นธรรมในการแต่งตั้ง โยกย้าย และการพิจารณาบำเหน็จความชอบเสียก่อน ย่อมทำให้ตรวจไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่าง มีประสิทธิภาพ ซึ่งหากบุคคลที่เป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการยุติธรรมยังไม่ได้รับความยุติธรรม ย่อมไม่สามารถ อำนวยความยุติธรรมให้แก่บุคคลอื่นได้เช่นกัน

- มีกรรมการเสนอปรับปรุงเนื้อหาของร่างมาตรา ๒๖๘ โดยกำหนดให้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดการกิจของตัวเองให้เหมาะสม และควรคำนึงถึงระยะเวลาและองค์กรที่จะมาดำเนินการปฏิรูปตัวตรวจสอบด้วย

- ตัวรวจความผิดนั้นที่การปฏิบัติภารกิจหลักคือ พิทักษ์สันติราษฎร์และรักษาความสงบเรียบร้อย ของสังคมเท่านั้น

- ปัญหาของตัวรวจเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาในกระบวนการยุติธรรม จึงควรกำหนดให้มีการปรับปรุง การบริหารงานบุคคลของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมทั้งหมด

ประธานกรรมการกล่าวว่า องค์กรในกระบวนการยุติธรรมนอกจากตัวรวจ จะมีหลักประกันในการแต่งตั้งโยกย้ายและการพิจารณาบำเหน็จความชอบที่แตกต่างจากตัวรวจ โดยหลักการของร่างมาตรานี้จะได้รับการสนับสนุนจากข้าราชการตัวรวจขั้นผู้น้อยซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก แต่การกำหนดเรื่องการจัดการภารกิจของตัวตรวจนหรือการแยกอำนาจสอบสวนออกจากภารกิจของตัวตรวจนี้ อาจทำให้เกิดการต่อต้านจากข้าราชการตัวตรวจนได้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ความในร่างมาตรา้นี้มีความเหมาะสมแล้ว และจะได้รับการสนับสนุนจากข้าราชการตัวตรวจนและประชาชน

- ควรกำหนดให้มีกระบวนการในการปฏิรูปตัวตรวจนอย่างชัดเจน และควรพิจารณาถึงประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากการดำเนินการตามร่างมาตรานี้ด้วย เพื่อให้ประชาชนมีหลักประกันในการได้รับความยุติธรรม และควรป้องกันไม่ให้ตัวตรวจนยกยื่งภายใต้อำนาจของบุคคลใดด้วยเช่นกัน

- ควรแก้ไขปัญหาของข้าราชการตัวตรวจนที่ตอกยื่นภายใต้อำนาจของนักการเมืองและปัญหาการวิงเต้นให้ได้รับตำแหน่งที่สูงขึ้น ซึ่งจะทำให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมและได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติหน้าที่ของตัวตรวจนมากขึ้น

- หลักการตามร่างมาตรฐานนี้จะป้องกันไม่ให้ข้าราชการต้องตกอยู่ภายใต้อำนาจของบุคคลใด และไม่ควรกำหนดรายละเอียดในเรื่องอื่นไว้ในร่างมาตรฐานนี้ เนื่องจากจะทำให้เกิดข้อสงสัยว่าคณะกรรมการได้ศึกษารายละเอียดในเรื่องการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมครบถ้วนหรือไม่

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรคหนึ่งเป็นดังนี้ "...กฎหมายเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจ และการกิจ ให้เหมาะสม และการบริหารงานบุคคล..."

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ควรกำหนดให้มีองค์กรหรือหน่วยงานซึ่งมีใช้สำรวจขั้นมาเพื่อดำเนินการปฏิรูปสำรวจ

- เสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรคหนึ่งเป็นดังนี้ "...โดยย้ายให้ดำเนินการตามลำดับอาวุโส เป็นหลัก..."

ประธานกรรมการกล่าวว่า หลักการตามร่างมาตรฐานนี้สามารถนำไปปฏิรูปสำรวจได้ แต่อาจเกิดปัญหาการวิ่งเต้นเพื่อให้ตนเองมีลำดับอาวุโสและอาจมีการตราชฎาภัยที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดรายละเอียด ว่าการแต่งตั้งโดยย้ายและการพิจารณาบำเหน็จความชอบให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการข้าราชการต้องสำรวจ กำหนด นอกจากนี้ คณะกรรมการอิสรชั้นมาเพื่อดำเนินการตามร่างมาตรฐานนี้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า คณะกรรมการอิสรชั้นก่อจลาจลไม่สามารถดำเนินการตามร่างมาตรฐานนี้ให้ประสบผลสำเร็จได้

- คณะกรรมการอิสรชั้นก่อจลาจลมีผู้แทนจากกระทรวงต่างประเทศร่วมเป็นกรรมการด้วย เนื่องจากจะทราบข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรสำรวจในต่างประเทศเป็นอย่างดี

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธุการกรรมการ คนที่หนึ่ง เสนอให้นำหลักการตามร่างมาตรฐานนี้ไปเผยแพร่เพื่อรับฟังความเห็นของประชาชนก่อน โดยไม่ต้องกำหนดให้มีคณะกรรมการอิสรชั้นไว้ในร่างมาตรฐานนี้ เนื่องจากคณะกรรมการดังกล่าวอาจไม่มีความเป็นอิสรอย่างแท้จริง

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการอิสรชั้นก่อจลาจลจะจัดตั้งขึ้นโดยกฎหมายหรือพระราชบัญญัติโดยให้มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาว่า การตราชฎาภัยของสำรวจเป็นไปตามหลักการของร่างมาตรฐานนี้หรือไม่ และเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๖๘ เป็นดังนี้

"มาตรา ๒๖๘ เพื่อให้รัฐปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๕๕๔ และดำเนินการตามแนวโน้มโดยรัฐ ตามมาตรา ๖๔ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับหน้าที่ เช่น อำนาจ และการกิจ ให้เหมาะสม และการบริหารงานบุคคล ของข้าราชการสำรวจ ให้เกิดประสิทธิภาพ มีหลักประกันว่า ข้าราชการสำรวจจะได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสม ได้รับความเป็นธรรมในการแต่งตั้งโดยย้าย และการพิจารณาบำเหน็จความชอบ เพื่อให้ข้าราชการสำรวจสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อิสรชั้น และภาคภูมิใจในการปฏิบัติหน้าที่ของตน ไม่ตอกย้ำให้อ่านติของบุคคลใด ทั้งนี้ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันใช้รัฐธรรมนูญนี้ ในระหว่างที่ยังไม่มีกฎหมายที่ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ดังกล่าว การแต่งตั้งโดยย้ายให้ดำเนินการตามลำดับอาวุโส"

การจัดลำดับอาวุโสตามวรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการรัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรคหนึ่ง ให้มีคณะกรรมการอิสรชั้นหนึ่ง ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๖๘ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๖๘ เพื่อให้รัฐปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ~~๕๔๔~~ และดำเนินการตามแนวโน้มโดยय้ายแห่งรัฐ ตามมาตรา ๖๔ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับหน้าที่เทศอำนาจ และภารกิจ ให้เหมาะสม และการบริหารงานบุคคลของข้าราชการตำรวจ ให้เกิดประสิทธิภาพ มีหลักประกันว่าข้าราชการตำรวจจะได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสม ได้รับความเป็นธรรมในการแต่งตั้ง โยกย้าย และการพิจารณาบำนาญความชอบ เพื่อให้ข้าราชการตำรวจสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อิสระ และภาคภูมิใจในการปฏิบัติหน้าที่ของตน ไม่ตကอยู่ใต้อานัตของบุคคลใด ทั้งนี้ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันใช้รัฐธรรมนูญนี้ ในระหว่างที่ยังไม่มีกฎหมายที่ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ดังกล่าว การแต่งตั้งโยกย้ายให้ดำเนินการตามลำดับอาชญากรรม

การจัดลำดับอาชญากรรมนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการรัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้มีคณะกรรมการอิสระคณะกรรมการที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๒๖๙

“มาตรา ๒๖๙ นอกจากการปฏิรูปตามมาตรา ๒๖๗ และมาตรา ๒๖๘ แล้วให้มีการปฏิรูปในเรื่อง ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- (๑)เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในเรื่อง.....
- (๒)เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในเรื่อง.....

๑๓

ทั้งนี้ ให้เป็นหน้าที่ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศที่จะดำเนินการจัดทำข้อเสนอแนะหรือร่างกฎหมายเพื่อเสนอต่อกองรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการต่อไป แต่ไม่เป็นการตัดอำนาจของกองรัฐมนตรีที่จะดำเนินการควบคู่กันไป

การปฏิรูปตามมาตราหนึ่ง ถ้าจำเป็นต้องมีกฎหมายออกให้บังคับ ให้ดำเนินการจัดทำร่างกฎหมาย เสนอต่อกองนักบัญญัติแห่งชาติภายในหนึ่งปีนับแต่วันใช้รัฐธรรมนูญนี้ ในการนี้ที่อาจดำเนินการได้โดยไม่ต้องมีกฎหมายออกให้บังคับ ให้เริ่มดำเนินการภายในหนึ่งปีนับแต่วันใช้รัฐธรรมนูญนี้”

ประเด็นการพิจารณา

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- หากข้อเสนอของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศในเรื่องการศึกษาและกระบวนการยุติธรรม มีเนื้อหาที่ไม่ตรงกับหลักการที่กำหนดไว้ในร่างรัฐธรรมนูญนี้ อาจทำให้ความในร่างมาตราหนึ่งขัดกับร่างมาตรา อื่นที่เป็นเรื่องการปฏิรูปการศึกษาและกระบวนการยุติธรรมได้

- ควรกำหนดความใน (๑) และ (๒) ให้มีเนื้อหาที่ครบถ้วนสมบูรณ์

ประธานกรรมการกล่าวว่า สามารถกำหนดให้มีการปฏิรูปตามข้อเสนอของสภาขับเคลื่อน การปฏิรูปประเทศได้ โดยให้มีข้อยกเว้นในเรื่องการปฏิรูปตำรวจหรือการศึกษาซึ่งได้มีการกำหนดไว้ในร่างรัฐธรรมนูญนี้แล้ว ทั้งนี้ เนื้อหาของร่างมาตราหนึ่งมีความสมบูรณ์ แต่ต้องพิจารณาข้อเสนอของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเพื่อนำมากำหนดเนื้อหาของอนุมาตราในร่างมาตราหนึ่งด้วย

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๒๖๙ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๗๐

“มาตรา ๒๗๐ บรรดาประกาศ คำสั่ง และการกระทำของคณะกรรมการส่งบแห่งชาติหรือของหัวหน้าคณะกรรมการส่งบแห่งชาติที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันใช้รัฐธรรมนูญนี้ หรือที่จะออกใช้บังคับต่อไปตามมาตรา ๒๕๗ วรรคสอง ไม่ว่าเป็นประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำที่มีผลใช้บังคับในทางรัฐธรรมนูญ ทางนิติบัญญัติ ทางบริหาร หรือทางตุลาการ ให้ประกาศ คำสั่ง การกระทำ ตลอดจนการปฏิบัติตามประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำนั้น เป็นประกาศ คำสั่ง การกระทำ หรือการปฏิบัติที่ขอบด้วยรัฐธรรมนูญและกฎหมาย และมีผลใช้บังคับโดยขอบด้วยรัฐธรรมนูญต่อไป

บรรดาการใด ๆ ที่ได้รับรองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๗ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๔๘ ว่าเป็นการขอบด้วยรัฐธรรมนูญนี้และกฎหมาย รวมทั้งการกระทำที่เกี่ยวเนื่องกับกรณีดังกล่าว ให้ถือว่าการนั้นและการกระทำนั้นขอบด้วยรัฐธรรมนูญนี้และกฎหมาย”

ประเด็นการพิจารณา

ที่ประชุมสอบถามแสดงความเห็น ดังนี้

- ความว่า “หรือการกระทำที่มีผลใช้บังคับในทางรัฐธรรมนูญ” มีความหมายอย่างไร และหมายถึงการกระทำในลักษณะใด

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๗ ไม่ได้กำหนดให้การกระทำตามความในวรรคแรกเป็นการกระทำที่ขอบด้วยรัฐธรรมนูญ แต่เป็นการกำหนดว่าหากการกระทำดังกล่าวผิดต่อกฎหมาย ให้ผู้กระทำพ้นจากความผิดและไม่ต้องรับโทษ จึงเสนอปรับปรุงความในร่างมาตรานี้ให้เป็นไปตามหลักการของมาตรา ๔๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๗

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธุการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า มาตรา ๔๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๗ กำหนดให้มีการรับรองความชอบด้วยกฎหมายของประกาศ คำสั่ง ของคณะกรรมการส่งบแห่งชาติ ซึ่งแตกต่างจากมาตรา ๔๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๗ ที่กำหนดให้ผู้กระทำที่ทำการยืดและควบคุมการปกครองแผ่นดินพ้นจากความรับผิด

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความว่า “หรือการกระทำที่มีผลใช้บังคับในทางรัฐธรรมนูญ” ได้ถูกกำหนดไว้ในมาตรา ๔๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๗ เช่นเดียวกัน ส่วนการกระทำที่มีผลใช้บังคับในทางรัฐธรรมนูญจะเป็นกรณีที่รัฐบาลออกคำสั่งให้หน่วยงานดำเนินการได้ เช่น ให้ทหารเรือดูแลเรื่องประมง เป็นต้น จึงต้องมีการรับรองการกระทำหรือการดำเนินการตามคำสั่งของรัฐบาลให้กับหน่วยงานดังกล่าวด้วย นอกจากนี้ ความในร่างมาตรานี้ไม่ถือเป็นการนิรโทษกรรม เนื่องจากมาตรา ๔๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๗ ได้กำหนดให้มีการนิรโทษกรรมให้กับผู้ที่กระทำใน การยืดและควบคุมการปกครองแผ่นดินไว้แล้ว และเสนอเพิ่มความในวรรคหนึ่งเป็นดังนี้ “...และมีผลใช้บังคับโดยขอบด้วยรัฐธรรมนูญต่อไป การยกเลิกหรือแก้ไข

เพิ่มเติมประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำดังกล่าวให้กระทำเป็นพระราชบัญญัติ เว้นแต่ประกาศ คำสั่ง หรือ การกระทำนั้นมีลักษณะเป็นการใช้อำนาจบริหาร การยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมให้กระทำโดยคำสั่ง นายกรัฐมนตรี หรือมติคณะรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี..."

นายอัชพร จาจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ร่างมาตรานี้มีหลักการเข่นเดียวกับมาตรา ๓๐๙ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ เพื่อแก้ปัญหาเรื่องการกระทำที่ทำอยู่ในวันก่อนรัฐธรรมนูญถูกใช้บังคับถือว่าชอบตามรัฐธรรมนูญถูกไว้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า เมื่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ก็ถือว่าเป็นการดำเนินการที่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ แล้ว หากมีการยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ร่างรัฐธรรมนูญนี้ก็ควรมีการรับรองการดำเนินการที่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ด้วย

- ควรกำหนดเรื่องการป้องคงไว้ในบทเฉพาะกาลให้ชัดเจน อาจกำหนดให้บุตติสภาพัตติ คณะกรรมการวิสามัญเพื่อติดตามการดำเนินการเพื่อสร้างความป้องคงได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างรัฐธรรมนูญนี้ได้กำหนดให้มีกลไกในการสร้างความป้องคงไว้แล้ว นิติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๗๐ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๗๐ บรรดาประกาศ คำสั่ง และการกระทำของคณะรักษาความสงบแห่งชาติหรือของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันใช้รัฐธรรมนูญนี้ หรือที่จะออกใช้บังคับต่อไปตามมาตรา ๒๕๗ วรรคสอง ไม่ว่าเป็นประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำที่มีผลใช้บังคับในทางรัฐธรรมนูญ ทางนิติบัญญัติ ทางบริหาร หรือทางตุลาการ ให้ประกาศ คำสั่ง การกระทำ ตลอดจนการปฏิบัติตามประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำนั้น เป็นประกาศ คำสั่ง การกระทำ หรือการปฏิบัติที่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญและกฎหมาย และมีผลใช้บังคับโดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญต่อไป การยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมประกาศ คำสั่ง หรือ การกระทำดังกล่าว ให้กระทำเป็นพระราชบัญญัติ เว้นแต่ประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำนั้นมีลักษณะเป็นการใช้อำนาจบริหาร การยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมให้กระทำโดยคำสั่งนายกรัฐมนตรี หรือมติคณะรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี”

บรรดาการได ฯ ที่ได้รับรองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๘ ว่าเป็นการชอบด้วยรัฐธรรมนูญนี้และกฎหมาย รวมทั้งการกระทำที่เกี่ยวเนื่องกับกรณีดังกล่าว ให้ถือว่าการนั้นและการกระทำนั้นชอบด้วยรัฐธรรมนูญนี้และกฎหมาย”

ต่อจากนั้น นายอัชพร จาจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ เสนอที่ประชุมพิจารณาบททวนร่างมาตรา ๗๗ (ร่างมาตรา ๔๒ เดิม) เนื่องจากความในร่างมาตรา ๗๗ (ร่างมาตรา ๔๒ เดิม) วรรคสามและวรคสี่ อาจทำให้เกิดปัญหาได้ โดยความในวรคสาม มีความเกี่ยวโยงกับร่างมาตรา ๙๖ (๔) (๕) และร่างมาตรา ๙๓ เรื่องคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของสมาชิกสภาพผู้แทนราษฎร เช่น กรณีการทุจริตการเลือกตั้ง เป็นต้น ซึ่งผู้ที่กระทำการทุจริตเลือกตั้งอาจถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งและสิทธิเลือกตั้งด้วย แต่ความในร่างมาตรา ๗๗ (ร่างมาตรา ๔๒ เดิม) วรรค

สามและวรคสี กำหนดให้สมาชิกผู้ถูกร้องจะถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเท่านั้น ความในวรคสามและวรคสี จึงมีเนื้อหาที่ขัดแย้งกับร่างมาตรา ๕๓

ประธานกรรมการเสนอตัดความในวรคสามและวรคสีออกหัววรค มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๗๗ (ร่างมาตรา ๔๒ เดิม) เป็นดังนี้

“มาตรา ๗๗ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา มีสิทธิเข้าซื้อร้องขอต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกว่า สมาชิกภาพของสมาชิกคนใดคนหนึ่งแห่งสภานั้นสุดลงตามมาตรา ๙๖ (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๑) หรือ (๑๓) หรือมาตรา ๑๐๖ (๓) (๔) (๖) (๘) หรือ (๙) แล้วแต่กรณี และให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้อง ส่งคำร้องนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่า สมาชิกภาพของสมาชิกผู้นั้นสุดลงหรือไม่

เมื่อได้รับเรื่องไว้พิจารณา หากปรากฏเหตุอันควรสงสัยว่า สมาชิกผู้ถูกร้องมีกรณีตามที่ถูกร้องให้ ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้สมาชิกผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย และเมื่อ ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยแล้ว ให้ศาลรัฐธรรมนูญแจ้งคำวินิจฉัยนั้นไปยังประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้อง ตามวรคหนึ่ง ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า สมาชิกภาพของสมาชิกผู้ถูกร้องสิ้นสุดลง ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่ แต่ไม่กระทบต่อกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปก่อนพ้นจากตำแหน่ง

ให้กรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งของสมาชิกภาคชื่อผู้ถูกว่าอยู่สิ้นสุดลงตามมาตรา ๔๖ (๔) หรือ (๕) หรือมาตรา ๑๐๖ (๔) ให้เพิกถอนสิทธิเสือทั้งสองผู้นั้นเป็นเวลาห้าปีขึ้นต่อไป แต่หากที่ศาลมีคำสั่งที่ยกเว้น

ให้กรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งของสมาชิกภาคชื่อผู้ถูกว่าอยู่สิ้นสุดลงตามมาตรา ๔๖ (๔) (๑๑) หรือ (๑๓) หรือมาตรา ๑๐๖ (๔) (๕) หรือ (๖) ให้เพิกถอนสิทธิเสือทั้งสองผู้นั้นเป็นเวลาห้าปีขึ้นต่อไป แต่หากที่ศาลมีคำสั่งที่ยกเว้น

ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิก วุฒิสภาคนใดคนหนึ่งมีเหตุสิ้นสุดลงตามวรคหนึ่ง ให้ส่งเรื่องไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยตามวรคหนึ่ง ได้ด้วย”

จากนั้น นายประพันธ์ นัยโภวิท กรรมการ เสนอที่ประชุมพิจารณาบททวนร่างมาตรา ๒๓๐ (ร่างมาตรา ๒๓๒ เดิม) โดยเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๑) เป็นดังนี้ “...ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำเนินคดี หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินผู้ใด...” และแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๓) เป็นดังนี้ “...ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำเนินคดี หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และเจ้าหน้าที่ของรัฐ...”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๓๐ (ร่างมาตรา ๒๓๒ เดิม) เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๓๐ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) ไต่สวนและมีความเห็นกรณีที่มีการกล่าวหาว่า ผู้ดำเนินคดี หรือตุลาการ ศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำเนินคดี หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินผู้ใดมีพฤติกรรมร้าย ผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจดใช้หน้าที่และอำนาจขัดต่อบทบัญญัติตามมาตราฐานจริยธรรมอย่าง

ร้ายแรง เพื่อดำเนินการต่อไปตามรัฐธรรมนูญหรือตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๒) ใต้ส่วนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายผิดปกติ กระทำการผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำการผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม เพื่อดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๓) กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และเจ้าหน้าที่ของรัฐยืนบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ รวมทั้งตรวจสอบและเปิดเผยผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของบุคคลดังกล่าว ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๔) หน้าที่และอำนาจอื่นที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย

ในการปฏิบัติตาม (๑) (๒) และ (๓) ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติที่จะต้องจัดให้มีมาตรการหรือแนวทางที่จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่มีประสิทธิภาพ เกิดความรวดเร็ว สุจริต และเที่ยงธรรม ในกรณีจำเป็นจะมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตดำเนินการแทนในเรื่องที่มีไข่ความผิดร้ายแรง หรือที่เป็นการกระทำการของเจ้าหน้าที่ของรัฐบางระดับ หรือกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของหน่วยธุรการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นผู้ดำเนินการสอบสวนหรือใต้ส่วนเบื้องต้นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตก็ได้"

นอกจากนี้ นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ได้หารือประชุมเกี่ยวกับหลักการในร่างมาตรา ๒๓๒ (ร่างมาตรา ๒๓๕ เดิม) เรื่องการตั้งผู้ใต้ส่วนอิสระที่ยังมีรูปแบบการบัญญัติที่ไม่ชัดเจน ว่าควรนำหลักการที่คณะกรรมการได้เคยบัญญัติในเรื่องผู้ใต้ส่วนอิสระในหมวดศาลรัฐธรรมนูญซึ่งคณะกรรมการได้ตัดออกไป มาบัญญัติเพื่อเป็นกลไกรองรับหลักการในร่างมาตรา ๒๓๒ (ร่างมาตรา ๒๓๕ เดิม) เนื่องจากหลักการในร่างมาตรา ๒๓๒ (ร่างมาตรา ๒๓๕ เดิม) ได้แบ่งขั้นตอนการดำเนินการกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าสองหมื่นคนมีสิทธิเข้าชื่อกล่าวหาว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติผู้ใดมีพฤติกรรมร้ายผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจะใช้หน้าที่และอำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง โดยยื่นต่อประธานรัฐสภา เมื่อประธานรัฐสภาเห็นว่ามีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำการที่ถูกกล่าวหา ประธานรัฐสภาจะต้องดำเนินการ ดังนี้ ขั้นตอนที่หนึ่ง ในร่างมาตรา ๒๓๒ (๑) (ร่างมาตรา ๒๓๕ เดิม) ในกรณีกล่าวหาว่าฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ให้เสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และขั้นตอนที่สอง ในกรณีอื่นนอกจากร่างมาตรา ๒๓๒ (๑) (ร่างมาตรา ๒๓๕ เดิม) ให้ประธานรัฐสภาเสนอเรื่องไปยังประธานศาลฎีกาเพื่อดำเนินการต่อไป

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธุการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า คณะกรรมการได้ออกแบบหลักการกรณีที่กรรมการในองค์กรอิสระผู้ได้ถูกกล่าวหาว่ามีพฤติกรรมร้ายผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจะใช้หน้าที่และอำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นผู้ใต้ส่วนตามขั้นตอนกระบวนการตามร่างมาตรา ๒๓๒ (ร่างมาตรา ๒๓๓ เดิม) และหากตุลาการศาลรัฐธรรมนูญถูก

กล่าวหาว่าฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้ส่วนชี้มูลความผิดและฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

สำหรับกรณีการกระทำผิดของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติที่ต้องเข้าสู่กระบวนการไต่สวนโดยผู้ใต้ส่วนอิสระนั้น จะต้องเป็นการกระทำอันที่ไม่ใช่เรื่องการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง หากสมาชิกสภาพผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของห้องสังสภาพจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของห้องสังสภาพ หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าสองหมื่นคนมีสิทธิเข้าข้อกล่าวหาราบกวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติผู้ถูกกล่าวหาโดยยื่นต่อประธานรัฐสภา เมื่อประธานรัฐสภาเห็นว่ามีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำตามที่ถูกกล่าวหา ประธานรัฐสภาจะต้องดำเนินการเสนอเรื่องไปยังประธานศาลฎีกานี้เพื่อดำเนินการ และเมื่อประธานศาลฎีกานี้ได้รับเรื่องจากประธานรัฐสภาแล้วให้เสนอต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกานี้เพื่อตั้งคณะกรรมการไต่สวนอิสระเพื่อไต่สวนหาข้อเท็จจริงต่อไป

นายประพันธ์ นัยโภวิท กรรมการ กล่าวว่า เรื่องการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระออกจากตำแหน่งนั้น รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ได้กำหนดให้เป็นอำนาจของวุฒิสภาเป็นผู้ถอดถอน ซึ่งแตกต่างจากร่างรัฐธรรมนูญฉบับที่คณะกรรมการอุỷรรหว่างัดทำที่ได้ออกแบบให้ศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้ถอดถอนและหากเป็นการกระทำผิดทางอาญาส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดดำเนินการส่งฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ส่วนกรณีที่เป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงนั้น หลักการในร่างมาตรา ๒๓๒ (ร่างมาตรา ๒๓๕ เดิม) ได้กำหนดให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้ส่งเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ทันทีหากประธานรัฐสภาเห็นว่ามีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำตามที่ถูกกล่าวหาจริง

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขาธุการกรรมการ คนที่สอง ชี้แจงว่า กรณีที่กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติถูกกล่าวหาว่ามีพฤติกรรมฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง สมาชิกสภาพผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของห้องสังสภาพจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของห้องสังสภาพ หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าสองหมื่นคนมีสิทธิเข้าข้อต่อประธานรัฐสภา เมื่อประธานรัฐสภาเห็นว่ามีเหตุอันควรสงสัยเพื่อวินิจฉัย โดยให้นำร่างมาตรา ๒๓๑ (ร่างมาตรา ๒๓๓ เดิม) วรรคสาม วรรคห้า และวรรคหก มาใช้บังคับโดยอนุโนม

ประธานกรรมการกล่าวว่า ให้นำหลักการของร่างมาตรา ๒๓๑ (ร่างมาตรา ๒๓๓ เดิม) วรรคสาม ไปบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญโดยบัญญัติ หลักการว่า ก่อนที่ศาลรัฐธรรมนูญจะประทับรับฟ้องคดีกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติถูกกล่าวหาว่ามีพฤติกรรมฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงตามร่างมาตรา ๒๓๒ (ร่างมาตรา ๒๓๕ เดิม) ให้ศาลรัฐธรรมนูญตั้งคณะกรรมการไต่สวนอิสระเพื่อไต่สวนหาข้อเท็จจริง ก่อนประทับรับฟ้องซึ่งหากศาลรัฐธรรมนูญประทับรับฟ้องโดยที่ไม่มีการไต่สวนข้อเท็จจริงก่อนจะส่งผลให้ผู้ถูกกล่าวหาต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ในทันที ดังนั้น เสนอเพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของร่างมาตรา ๒๓๓ (ร่างมาตรา ๒๓๕/๑ เดิม) ดังนี้ “ถ้าคณะกรรมการไต่สวนอิสระเห็นว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูลให้สั่งยุติเรื่อง และให้คำสั่งดังกล่าวเป็นที่สุด”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๓๓ (ร่างมาตรา ๒๓๕/๑ เดิม) เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๓๕/๑ เมื่อประธานศาลฎีกาได้รับเรื่องตามมาตรา ๒๓๕ (๒) แล้วให้เสนอต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเพื่อตั้งคณะผู้ใต้ส่วนอิสระจากผู้ซึ่งมีความเป็นกลางทางการเมืองและมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ เพื่อให้ได้ส่วนหน้าข้อเท็จจริง

คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม หน้าที่และอำนาจ วิธีการไต่สวน ระยะเวลาการไต่สวน และการดำเนินการอื่นที่จำเป็นของคณะผู้ใต้ส่วนอิสระ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

คณะผู้ใต้ส่วนอิสระเห็นว่าขอกล่าวไม่มีมูลให้สั่งยุติเรื่อง และให้คำสั่งดังกล่าวเป็นที่สุด

คณะผู้ใต้ส่วนอิสระเห็นว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติที่ถูกกล่าวหา มีพฤติกรรมตามที่ถูกกล่าวหา ให้ส่งสำนวนการไต่สวนไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

เมื่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองรับฟ้องแล้วให้ผู้ถูกกล่าวหา หยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าจะมีคำพิพากษา เว้นแต่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำการตามที่ถูกกล่าวหา ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันหยุดปฏิบัติหน้าที่ และให้ศาลมีเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นเป็นเวลาสิบปี

ในกรณีที่กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ และมีกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติทั้งหมด ให้ประธานศาลฎีกาและประธานศาลปกครองสูงสุดร่วมกันแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเข่นเดียวกับกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทำหน้าที่เป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นการชั่วคราว โดยให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งได้จนกว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติที่ตนดำรงตำแหน่งแทนจะปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือจนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งแทน”

นายธนชิต สิงหเสนี โฆษณากรกรรมการ หารือที่ประชุม ดังนี้

ร่างมาตรา ๑๕๕ (๔) ความว่า “เคยพ้นจากตำแหน่งเพราเหตุกระทำการอันเป็นการต้องห้ามตาม มาตรา ๑๘๑ หรือมาตรา ๑๙๒ มาแล้วยังไม่ถึงสองปีนับถึงวันแต่งตั้ง” หมายความว่าต้องไม่มีลักษณะ ต้องห้ามเข่นี้หรือต้องพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุตามมาตรา ๑๘๑ หรือมาตรา ๑๙๒ มาแล้วเกินสองปี

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๔) ของร่างมาตรา ๑๕๕ เป็นดังนี้ “ไม่เป็นผู้เคยพ้นจากตำแหน่งเพราเหตุกระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๑๘๑ หรือมาตรา ๑๙๒ มาแล้วยังไม่ถึงสองปีนับถึงวันแต่งตั้ง”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๕๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๕๕ รัฐมนตรีต้อง

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปี

(๓) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

- (๔) มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์
(๕) ไม่มีพฤติกรรมอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง
(๖) ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙๓
(๗) ไม่เป็นผู้ต้องคำพิพากษาให้จำคุก แม้คดีนั้นจะยังไม่ถึงที่สุด หรือมีการรอการลงโทษ เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท
(๘) ไม่เป็นผู้เคยพ้นจากตำแหน่งพระราชนครองทำการอันเป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๑๙๑ หรือ มาตรา ๑๙๒ มาแล้วยังไม่ถึงสองปีนับถึงวันแต่งตั้ง”

นอกจากนี้ สถาบันว่าร่างมาตรฐาน ๑๕๘ ความว่า “รัฐมนตรียื่อมมีสิทธิเข้าประชุมและแต่ง
ข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมสภา แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน เว้นแต่เป็นการออกเสียง
ลงคะแนนในสภานิติบัญญัติที่รัฐมนตรีผู้นั้นเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติด้วย และให้นำเอกสารที่
ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม” นั้น รัฐมนตรีสามารถเข้าร่วมประชุมทั้งการประชุม
รัฐสภา สภานิติบัญญัติ และวุฒิสภาได้หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความว่า “รัฐมนตรียื่อมมีสิทธิเข้าประชุมและแหลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมสภา” หมายถึงในการประชุมรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร หรือวุฒิสภา แต่หากเป็นการประชุมสภาผู้แทนราษฎรหากรัฐมนตรีผู้นั้นเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามารถออกเสียงลงคะแนนในสภารับได้

นายนรธิ สิงหาเนน โฆษกกรรมการ ยังได้หารือที่ประชุมว่า ร่างมาตรา ๑๖๙ วรรคสอง ความว่า “พระราชกำหนดที่ได้ตราขึ้นตามวรรคหนึ่ง จะต้องนำเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรภายในสามวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจุนเบกษา เว้นแต่เป็นเวลาอยู่นอกสมัยประชุม และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๖๗ วรรคสาม วรรคสี่ วรรคห้า วรรคหก และวรรคเจ็ด มาใช้บังคับโดยอนุโนม” แต่ในร่างมาตรา ๑๖๙ วรรคหนึ่ง “ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องมีกฎหมายเกี่ยวกับวิชาชีวกรรมหรือเงินตราซึ่งจะต้องได้รับการพิจารณาโดยด่วนและลับเพื่อรักษาประโยชน์ของแผ่นดิน พระมหากษัตริย์จะทรงตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติ” โดยกำหนดให้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรซึ่งต่างกับกระบวนการตราพรราช กำหนดตามร่างมาตรา ๑๖๗ ที่ให้เสนอต่อรัฐสภา

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธุการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า หลักการในวรรคสองของ
ร่างมาตรา ๑๖๙ เป็นกรณีพระราชกำหนดเกี่ยด้วยภาษีอากรหรือเงินตราที่ออกใช้บังคับในช่วงปิดสมัย
ประชุมรัฐสภา จึงให้นำเรื่องการเปิดประชุมสมัยวิสามัญเพื่อพิจารณาพระราชกำหนดบทบัญญัติโดยนำ
มาตรา ๑๖๗ วรรคสาม วรรคสี่ วรรคห้า วรรคหก และวรรคเจ็ด มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสองของร่างมาตรา ๑๖๙ เป็นดังนี้ “ให้นำมาตรา ๑๖๗ วรรคสาม วรรคสี่ วรรคห้า วรรคหก และวรรคเจ็ด มาใช้บังคับแก่พระราชกำหนดที่ได้ตราขึ้นตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม แต่ถ้าเป็นการตราขึ้นในระหว่างสมัยประชุม จะต้องนำเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรภายในสามวันนับแต่วันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เนื่องแต่เข็ญและออกญอสกฟษชัย ประชุม 除非ให้คำขยาดทั้งญญติมาตรา ๑๘๙ บรรดาศรัาม บรรดาศรี บรรดาห้า บรรดาหก แสดงชื่อรัฐเชิด มากว่าใช้ชั้นเดียวกันไม่เสีย”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๖๙ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๖๙ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องมีกฎหมายเกี่ยวกับด้วยภาษีอากรหรือเงินตราซึ่งจะต้องได้รับการพิจารณาโดยด่วนและลับเพื่อรักษาประโยชน์ของแผ่นดิน พระมหากษัตริย์จะทรงตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติได้

ให้นำมาตรา ๑๖๗ วรรคสาม วรรคสี่ วรรคห้า วรรคหก และวรรคเจ็ด มาใช้บังคับแก่พระราชกำหนดที่ได้ตราขึ้นตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม แต่ถ้าเป็นการตราขึ้นในระหว่างสมัยประชุม จะต้องนำเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรภายในสามวันนับแต่วันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบkaฯ เช่นเดียวกัน เนื่องจากทั้งสองประชุม แล้วให้ท่านนายกทั้งทูตดินทางตราชาก ๑๘๙ บรรยายความ บรรยายตัว บรรยายตัว บรรยายตัว และบรรยายตัว ของให้เข้าใจโดยชอบด้วยกฎหมาย”

นายภัทระ คำพิทักษ์ กรรมการ หารือที่ประชุม ดังนี้

ร่างมาตรา ๑๐๖ (๕) ความว่า “วุฒิสภามีมติให้พ้นจากตำแหน่งด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในห้าของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่” ควรระบุเหตุที่จะให้อำนาจวุฒิสภาร่วมกับคณะกรรมการลงมติให้สมาชิกวุฒิสภาร่วมกับคณะกรรมการลงมติให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๐๖ (๕)

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า กระบวนการลงมติของวุฒิสภาเพื่อให้สมาชิกวุฒิสภาสืบสุดสมาชิกภาพนั้น ในทางปฏิบัติสมาชิกวุฒิสภาจะเข้าชื่อเสนอญัตติต่อประธานวุฒิสภา ซึ่งในญัตติติดังกล่าวจะต้องระบุเหตุหรือการกระทำของสมาชิกวุฒิสภาที่เป็นเหตุให้ถูกถอน

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธุการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงเพิ่มเติมว่า หลักการใน (๕) ของร่างมาตรา ๑๐๖ นำมาจากเรื่องอำนาจการถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่งของวุฒิสภา ในมาตรา ๒๗๔ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ที่กำหนดให้สมาชิกวุฒิสภามีสิทธิในการออกเสียงลงคะแนนซึ่งต้องกระทำโดยวิธีลงคะแนนลับ มติที่ให้ถอดถอนผู้ได้ออกจากตำแหน่ง ให้ถือเป็นคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการได้ออกแบบเรื่องการถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่งใหม่ กรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิดแล้วให้เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญในการวินิจฉัย ซึ่งแตกต่างจากการรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ที่กำหนดให้เป็นอำนาจของวุฒิสภาในการถอดถอน ดังนั้น เสนอตัดความใน (๕) ของร่างมาตรา ๑๖ ความว่า “**วุฒิสภามีมติให้พ้นจากตำแหน่งด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมด**” ออกหัวข้อมาตรา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรฐาน ๑๐๖ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๐๖ สมाचิกภาพของสมाचิกวัฒนศึกษาสืบสอดลง เมื่อ

- (๑) ถึงคราวออกตามวาระ
 - (๒) ตาย
 - (๓) ลาออกจาก

(๔) ขาดคณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐๓

(๖) ขาดประชุมเกินจำนวนหนึ่งในสี่ของจำนวนวันประชุมในสมัยประชุมที่มีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวันโดยไม่ได้รับอนุญาตจากประธานวุฒิสภา

(๗) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก แม้จะมีการรอการลงโทษ เว้นแต่เป็นการรอการลงโทษในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท

(๘) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

(๙) การกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๑๐๙ หรือต้องห้ามตามมาตรา ๑๗๙ หรือมาตรา ๑๕๐

(๑๐) ศาลชั้นต้นมีคำวินิจฉัยให้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๓๙ หรือมาตรา ๒๓๓ วรรคสาม"

นอกจากนี้ สอบถามว่าร่างมาตรา ๓๑ ความว่า "บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการถือศาสนา" ใช้คำว่า "ถือศาสนา" ส่วนร่างมาตรา ๖๕ วรรคสอง ความว่า "ในการคุ้มครองพระพุทธศาสนาอันเป็นศาสนาที่ประชาชนไทยส่วนใหญ่นับถือมาข้านาน..." ใช้คำว่า "นับถือ" ควรบัญญัติโดยใช้ถ้อยคำให้เหมือนกันหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า เรื่องการถือศาสนาเป็นการแสดงออกทางกายภาพซึ่งต่างกับการนับถือศาสนาซึ่งเป็นเรื่องของการนับถือจากใจ

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ หารือที่ประชุมว่า ความในร่างมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง ความว่า "บุคคลซึ่งประกอบอาชีพสื่อมวลชนย่อมมีเสรีภาพในการเสนอข่าวสารหรือการแสดงความคิดเห็นตามจรรยาบรรณแห่งการประกอบอาชีพ" นั้น ปัจจุบันการทำหน้าที่ของสื่อมวลชนยึดถือจริยธรรมแห่งวิชาชีพ มิใช่จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ ส่วนความในวรรคสามของร่างมาตรา ๓๕ ความว่า "เว้นแต่จะกระทำในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงครามหรือการรบ" นั้น ความหมายของความว่า "ภาวะสงคราม" หมายความรวมถึงการรบหรือการสู้รบทั้งหลาย จึงควรตัดคำว่า "หรือการรบ" ออก

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่งของร่างมาตรา ๓๕ เป็นดังนี้ "บุคคลซึ่งประกอบอาชีพสื่อมวลชนย่อมมีเสรีภาพในการเสนอข่าวสารหรือการแสดงความคิดเห็นตามจรรยาบรรณแห่งทักษะอาชีพจริยธรรมแห่งวิชาชีพ"

ที่ประชุมแสดงความเห็นดังนี้

- ความว่า "เว้นแต่จะกระทำในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงครามหรือการรบ" ตามวรรคสามของร่างมาตรา ๓๕ นั้น บัญญัติเหมือนกับความในร่างมาตรา ๓๐ เรื่องการเผยแพร่องค์งานจึงบัญญัติโดยใช้ความว่า "หรือในระหว่างที่ประเทศอยู่ในภาวะสงครามหรือการรบ"

- ไม่เห็นด้วยกับการตัดความว่า "หรือการรบ" ในวรรคสามของร่างมาตรา ๓๕ ออก เนื่องจากภาวะสงคราม (war) เป็นสงครามเต็มรูปแบบซึ่งมีการประ夕阳ภาวะสงคราม แต่หากเป็นการสู้รบทรริเวณแนวชายแดนจะไม่มีการประ夕阳ภาวะสงคราม จะทำให้มีมาตรการควบคุมการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของสื่อมวลชนซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในร่างมาตรา ๓๐ หรือร่างมาตรา ๓๕ วรรคสาม ไม่จำเป็นต้องบัญญัติความว่า "หรือการรบ" เนื่องจากคณะกรรมการใช้คำว่า "ภาวะสงคราม" ไม่ได้ใช้คำว่า "สงคราม" อีกทั้งการนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนอยู่ในบังคับร่างมาตรา ๓๔ เรื่องเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น แต่การเสนอข้อมูลข่าวสารดังกล่าวจะขัดต่อบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เพื่อป้องกันสุขภาพของประชาชน

หรือเพื่อป้องกันมิให้เกิดความแตกแยกหรือเกลียดชังในสังคมไม่ได้ ดังนั้น เสนอตัดความว่า “หรือการรบ” ในร่างมาตรา ๓๐ และร่างมาตรา ๓๕ วรรคสามออก

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๓๐ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓๐ การเกณฑ์แรงงานจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ที่ตราขึ้นเพื่อป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ หรือในขณะที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือประกาศใช้กฎหมายการศึก หรือในระหว่างที่ประเทศไทยในภาวะสงคราม **หรือการรบ**”

๒. แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๓๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓๕ บุคคลซึ่งประกอบอาชีพสื่อมวลชนย่อมมีเสรีภาพในการเสนอข่าวสารหรือการแสดงความคิดเห็นตาม**หลักฐานแห่งการข่าวข้อหาชีพจริยธรรมแห่งวิชาชีพ**

การสั่งปิดกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นเพื่อลิดгонเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง จะกระทำมิได้

การให้นำข่าวสารหรือข้อความใด ๆ ที่ผู้ประกอบอาชีพสื่อมวลชนจัดทำขึ้นไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจก่อนนำไปโฆษณาในหนังสือพิมพ์หรือสื่อใด ๆ จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะกระทำในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงคราม **หรือการรบ**

เจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นต้องเป็นบุคคลสัญชาติไทย

การให้เงินหรือทรัพย์สินอื่นเพื่ออุดหนุนกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นของเอกชน รัฐจะกระทำมิได้ หน่วยงานของรัฐที่ใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินให้สื่อมวลชน ไม่ว่าเพื่อประโยชน์ในการโฆษณาประชาสัมพันธ์ หรือเพื่อการอื่นใดในทำองเดียวกัน ต้องเปิดเผยรายละเอียดให้คณะกรรมการตรวจสอบแต่ละวัน

เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งปฏิบัติหน้าที่สื่อมวลชนย่อมมีเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง แต่ต้องปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และการกิจของหน่วยงานที่ตนสังกัดอยู่”

จากนั้น นายประพันธ์ นัยโภวิท กรรมการ เสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “บุคคลย่อมเสมอ กันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพ **ความเสมอภาค** และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน” เพื่อให้เป็นไปตามหลักการประชาธิปไตยที่จะมีความว่า “สิทธิ เสรีภาพ และเสมอภาค”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า คำว่า “เสมอภาค” และคำว่า “เสมอ กัน” เมื่อนหรือแตกต่างกันอย่างไร

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- ความว่า “เสมอภาค” และ “เสมอ กัน” มีความหมายเหมือนกัน

นายอัชพร จาจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ความว่า “เสมอ กัน” บัญญัติในรัฐธรรมนูญตั้งแต่รัฐธรรมนูญ ๒๔๗๕ เป็นต้นมา แต่ความว่า “เสมอภาค” บัญญัติในรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ และรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธุการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงเพิ่มเติมว่า ความว่า “บุคคลย่อมเสมอ กันในกฎหมาย shall we equal before the law” มีมาตั้งแต่รัฐธรรมนูญชั่วคราว ๒๔๗๕

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ตามศัพท์รัฐศาสตร์ถ้าใช้คำว่า “equal” แปลว่าเสมอ กัน ส่วนคำว่า “equality” แปลว่าเสมอภาค

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธุการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า หากแก้ไขร่างมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง ก็จะต้องแก้ไขความในร่างมาตรา ๕ เพื่อให้สอดคล้องกัน

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ควรใช้ความว่า “เสมอ กัน” เพราะเมื่อแปลเป็นภาษาอังกฤษว่า “equal before the law” จะเป็นภาษาทางกฎหมายที่เข้าใจได้ว่าเป็นการได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ประธานกรรมการกล่าวว่า รัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ และรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ บัญญัติคำใหม่ ๆ ของคนหลายกลุ่มไว้ในรัฐธรรมนูญ แต่การร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ไม่สามารถบัญญัติคำใหม่ ๆ ของคนทุกกลุ่มได้ จึงควรใช้ความว่า “เสมอ กัน”

นายอัชพร จาจุณดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ ตั้งข้อสังเกตว่า หากใช้ความว่า “เสมอ กัน” อาจทำให้กลิ่นอายที่มีต่อรัฐธรรมนูญว่าเป็นการจำกัดความให้เหลือเพียงความในทางกฎหมายเท่านั้น

ต่อจากนั้น นายนรัชิต สิงหเสนี โฆษณากรกรรมการ แจ้งต่อที่ประชุมว่า ได้ขอให้กระทรวงต่างประเทศโดยกรรมองค์การระหว่างประเทศซึ่งรับผิดชอบดูแลเรื่องสิทธิมนุษยชนพิจารณา_r่างรัฐธรรมนูญ ในส่วนที่ ๖ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ว่ามีประเด็นที่อาจจะก่อให้เกิดปัญหาด้านต่างประเทศ หรือไม่ ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศโดยกรรมองค์การระหว่างประเทศได้ตั้งข้อสังเกต ดังนี้

มาตรา ๒๔๑ (ร่างมาตรา ๒๔๔ เดิม) กระทรวงการต่างประเทศเห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสามของร่างมาตรา ๒๔๑ เป็นดังนี้ “คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การสรรหา วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งบทบัญญัติเกี่ยวกับการสรรหาต้องกำหนดให้ผู้แทนองค์ที่ทำการเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนมีส่วนร่วมในการสรรหาด้วย” โดยใช้ถ้อยคำเช่นเดียวกับรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ และรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๔๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๔๑ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติประกอบด้วยกรรมการจำนวนเจ็ดคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภาจากผู้ได้รับการสรรหา

ผู้ซึ่งได้รับการสรรหาต้องมีความรู้และประสบการณ์ด้านการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน เป็นกลางทางการเมือง และมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์

คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การสรรหา วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งบทบัญญัติเกี่ยวกับการสรรหาต้องกำหนดให้ผู้แทนองค์ที่ทำการเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนมีส่วนร่วมในการสรรหาด้วย”

สำหรับมาตรา ๒๔๔ (ร่างมาตรา ๒๔๖ เดิม) กระทรวงการต่างประเทศมีความเห็นว่า การจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศตามร่างมาตรา ๒๔๔ (๒) ควรเสนอต่อรัฐสภาเพื่อให้สมาชิกสภาพผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนได้รับทราบด้วย ซึ่งเรื่องดังกล่าวมีการบัญญัติในรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ และรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐

ในประเด็นนี้ มีกรรมการตั้งข้อสังเกตว่า ร่างมาตรา ๒๔๔ วรรคสอง เป็นการเสนอให้คณะกรรมการรัฐมนตรีรับทราบด้วย

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขร่างมาตรา ๒๔๔ (๒) เป็นดังนี้ “จัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทยเสนอต่อรัฐสภาและคณะกรรมการรัฐมนตรี และเผยแพร่ต่อประชาชน”

นอกจากนี้ กระทรวงการต่างประเทศเสนอตัดความใน (๓) ของร่างมาตรา ๒๔๔ ความว่า “ซึ่งแจ้งແળงข้อเท็จจริงที่ถูกต้องในกรณีที่มีการรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยโดยไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม” ออกทั้งอนุมัตรา เนื่องจากไม่ควรกำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือหากจะบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ก็ควรเพิ่มความต่อท้ายความว่า “และพิจารณาและลงผลการตรวจสอบหรือข้อเท็จจริงต่อสาธารณะในส่วนที่เหมาะสมและมีผลต่อส่วนรวม” ใน (๑)

ในประเด็นนี้ ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีที่มีการรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยโดยไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติควรจะต้องเป็นผู้ซึ่งแจ้งແળงข้อเท็จจริงที่ถูกต้องต่อสาธารณะ จึงเห็นควรคงความใน (๔) ของร่างมาตรา ๒๔๔ ไว้โดยไม่มีการแก้ไข

สำหรับความใน (๕) ของร่างมาตรา ๒๔๔ กระทรวงการต่างประเทศเห็นว่า ความใน (๕) ของร่างมาตรา ๒๔๔ ความว่า “สร้างเสริมทุกภาคส่วนของสังคมให้ความตระหนักรถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน” ควรเพิ่มเรื่องการส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และการเผยแพร่ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน ซึ่งมีการบัญญัติเรื่องดังกล่าวไว้ในรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๒๔๔ (๕) เป็นการเปิดกว้างที่ครอบคลุมทุกเรื่องซึ่งรวมถึงเรื่องการส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และการเผยแพร่ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนด้วย จึงเห็นควรคงความใน (๕) ไว้โดยไม่มีการแก้ไข

ทั้งนี้ กระทรวงการต่างประเทศเห็นควรเพิ่มเรื่องการส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานระหว่างหน่วยราชการ องค์กรเอกชน และองค์กรอื่นในด้านสิทธิมนุษยชนในร่างมาตรา ๒๔๔ ซึ่งเรื่องดังกล่าวมีการบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐

ประธานกรรมการกล่าวว่า มาตรา ๒๔๔ เปิดกว้างให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสามารถดำเนินการเรื่องการส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานระหว่างหน่วยราชการ องค์กรเอกชน และองค์กรอื่นในด้านสิทธิมนุษยชนได้อยู่แล้ว

นายธนชิต สิงหาเสนี โฆษกกรรมการ กล่าวว่า ในประเด็นสุดท้ายกระทรวงการต่างประเทศเห็นควรเพิ่มเรื่องอำนาจเจรจาเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องหรือเรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำ ซึ่งเรื่องดังกล่าวมีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐

ประธานกรรมการกล่าวว่า เรื่องอำนาจเจรจาเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องหรือเรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำนั้น ได้มีการบัญญัติเปิดกว้างไว้ใน (๖) แล้ว

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๔๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๔๔ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจสอบและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนทุกรูปแบบโดยไม่ล่าช้า และเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการละเมิดสิทธิมนุษยชน ต่อหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้อง

(๒) จัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทยเสนอต่อรัฐสภาและคณะกรรมการรัฐมนตรี และเผยแพร่ต่อประชาชน

(๓) เสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อรัฐสภา คณะกรรมการตุรษ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมตลอดทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน

(๔) ชี้แจงແຄลงຂໍ້ເທິງຈົງທີ່ຖືກຕ້ອງໃນຮຽນທີ່ມີການຮ່າງງານສຕານກາຮຽນເກົ່າຍວກບໍລິຫານໃນປະເທດໄທຢ່າຍໄມ່ຖືກຕ້ອງຫຼືບໍ່ໄປແປ່ງຮັມ

(๕) สร้างเสริมทุกภาคส่วนของสังคมให้ความตระหนักรถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน

(๖) หน้าที่และอำนาจอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

เมื่อรับทราบรายงานตาม (๑) และ (๒) หรือข้อเสนอแนะตาม (๓) ให้คณะกรรมการรัฐมนตรีดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามความเหมาะสมโดยเร็ว กรณีใดไม่อาจดำเนินการได้หรือต้องใช้เวลาในการดำเนินการ ให้แจ้งเหตุผลให้คณะกรรมการสิทธิมนชยชนแห่งชาติทราบโดยไม่ลังเล”

จากนั้น ประธานกรรมการหารือที่ประชุมเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญฉบับที่คณะกรรมการอยู่ระหว่างจัดทำว่าได้บัญญัติหลักการสอดคล้องกับหลักของมาตรา ๓๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๗ และกรอบการร่างรัฐธรรมนูญตามความมุ่งหมายของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ครบถ้วนแล้วหรือไม่

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- เรื่องการรับรองความเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียวจะแบ่งแยกมิได้ ตามมาตรา ๓๕ (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๗ นั้น คณะกรรมการได้บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑ ความว่า “ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียว จะแบ่งแยกมิได้”

- เรื่องการให้มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่เหมาะสมกับสภาพสังคมของไทย ตามมาตรา ๓๕ (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๗ นั้น คณะกรรมการได้บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๒ ความว่า “ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” และร่างมาตรา ๓ วรรคหนึ่ง ความว่า “อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะกรรมการตี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ”

- เรื่องกลไกที่มีประสิทธิภาพในการป้องกัน ตรวจสอบ และจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งกลไกในการกำกับและควบคุมให้การใช้อำนาจรัฐเป็นไปเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศไทยและประชาชน ตามมาตรา ๓๕ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พworth ๒๕๕๗ นั้น คณะกรรมการได้บัญญัติไว้ในร่างมาตราต่อไป ๑ หลายมาตรา

- เรื่องกลไกที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันและตรวจสอบให้ผู้เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ หรือเคยกระทำการอันทำให้การเลือกตั้งไม่สุจริต หรือเที่ยงธรรม เข้าด้วยร่างดำเนินการเมืองอย่างเด็ดขาด ตามมาตรา ๓๕ (๔) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ นั้น คณะกรรมการได้บัญญัติไว้ในมาตราต่อไปนี้

- เรื่องกลไกที่มีประสิทธิภาพที่ทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐโดยเฉพาะผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและกรรมการมีมอง สามารถปฏิบัติหน้าที่หรือดำเนินกิจกรรมได้โดยอิสระ ปราศจากการครอบงำหรือขึ้นนำโดย

บุคคลหรือคณะบุคคลใด ๆ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ตามมาตรา ๓๕ (๕) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ นั้น คณะกรรมการได้บัญญัติไว้ในมาตราต่าง ๆ หลายมาตรา เช่น ร่างมาตรา ๔๕ วรรคสอง ความว่า “กฎหมายตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีบัญญัติเกี่ยวกับการบริหาร พรรคการเมืองซึ่งต้องกำหนดให้เป็นไปโดยเปิดเผยและตรวจสอบได้ เปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมอย่าง กว้างขวางในการกำหนดนโยบายและการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งและกำหนดมาตรการให้สามารถดำเนินการ โดยอิสระไม่ถูกครอบงำหรือขึ้นนำโดยบุคคลใดที่มิได้เป็นสมาชิกของพรรคการเมืองนั้น” เรื่องมาตรการป้องกัน มิให้คณะรัฐมนตรีถูกแทรกแซงการทำหน้าที่ ร่างมาตรา ๑๐๙ ความว่า “สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือ สมาชิกวุฒิสภาอยู่เป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย ไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอันติตามอย่าง หรือครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทยโดยปราศจากการ ขัดกันแห่งผลประโยชน์” หลักการที่บัญญัติในหมวดคณะรัฐมนตรี หลักการที่บัญญัติในร่างมาตรา ๗๒ วรรคสอง ความว่า “การบริหารงานบุคคลของหน่วยงานของรัฐต้องเป็นไปตามระบบคุณธรรมตามที่ กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีมาตรการป้องกันมิให้ผู้ใดใช้อำนาจหรือกระทำการ โดยมิชอบที่เป็นการก้าวก่ายหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือการแต่งตั้งหรือการ พิจารณาความดีความชอบของผู้มีอำนาจ” หรือหลักการที่บัญญัติในร่างมาตรา ๑๕๙ เป็นต้น

- เรื่องกลไกที่มีประสิทธิภาพในการสร้างเสริมความเข้มแข็งของหลักนิติธรรม และการสร้างเสริม คุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในทุกภาคส่วนและทุกระดับ ตามมาตรา ๓๕ (๖) ของรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ นั้น คณะกรรมการได้บัญญัติไว้ในมาตราต่าง ๆ หลายมาตรา เช่น ร่างมาตรา ๓ วรรคสอง ความว่า “รัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล องค์กรตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานของรัฐ ต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และหลักนิติธรรม เพื่อประโยชน์ ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวม” หรือร่างมาตรา ๗๒ หรือร่างมาตรา ๑๕๙ เป็นต้น

- เรื่องกลไกที่มีประสิทธิภาพในการปรับโครงสร้างและขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจและสังคมเพื่อให้ เกิดความเป็นธรรมอย่างยั่งยืน และป้องกันการบริหารราชการแผ่นดินที่มุ่งสร้างความนิยมทางการเมืองที่ อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศและประชาชนในระยะยาว ตามมาตรา ๓๕ (๗) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ นั้น คณะกรรมการได้บัญญัติไว้ ในมาตราต่าง ๆ หลายมาตรา เช่น หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ หรือหมวด ๘ คณะรัฐมนตรี หรือในเรื่องการ ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ เป็นต้น

- เรื่องกลไกที่มีประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินของรัฐให้เป็นไปอย่างคุ้มค่า และตอบสนองต่อ ประโยชน์ส่วนรวมของประชาชนโดยสอดคล้องกับสถานะทางการเงินการคลังของประเทศ และกลไกการ ตรวจสอบและเปิดเผยรายการใช้จ่ายเงินของรัฐที่มีประสิทธิภาพ ตามมาตรา ๓๕ (๘) ของรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ นั้น คณะกรรมการได้บัญญัติไว้ในมาตราต่าง ๆ หลายมาตรา เช่น หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ หรือหมวด ๘ คณะรัฐมนตรี หรือในเรื่องการปฏิบัติตามกฎหมาย ว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ เป็นต้น

- เรื่องกลไกที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันมิให้มีการทำลายหลักการสำคัญที่รัฐธรรมนูญจะได้วางไว้ ตามมาตรา ๓๕ (๙) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ นั้น คณะกรรมการได้บัญญัติไว้ในหมวด ๑๕ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ

- เรื่องกลไกที่จะผลักดันให้มีการปฏิรูปเรื่องสำคัญต่าง ๆ ให้สมบูรณ์ต่อไป ตามมาตรา ๓๕ (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ นั้น คณะกรรมการได้บัญญัติไว้ ในบทเฉพาะกาล

- เรื่องการร่างรัฐธรรมนูญให้เป็นที่ยอมรับนับถือของสากล ในขณะเดียวกันก็ต้องสอดคล้องกับ สภาพปัจจุบัน ประเพณี วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของประเทศไทยและคนไทยที่มีหรือเป็นอยู่ ตามข้อ (๑) ของ กรอบการร่างรัฐธรรมนูญตามความมุ่งหมายของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) นั้น คณะกรรมการได้บัญญัติไว้ในมาตราต่าง ๆ หลายมาตรา เช่น ร่างมาตรา ๒๖ หรือร่างมาตรา ๒๗ เป็นต้น

- เรื่องให้มีกลไกที่มีประสิทธิภาพในการปฏิรูปและสร้างความปรองดองให้เกิดขึ้นให้ได้ ตามข้อ (๒) ของกรอบการร่างรัฐธรรมนูญตามความมุ่งหมายของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) นั้น คณะกรรมการได้บัญญัติไว้แต่เพียงหลักการในเรื่องของการปฏิรูป ส่วนกลไกเพื่อให้เกิดการปฏิรูปนั้น ควรให้เป็นหน้าที่ของสถาบันเบื้องต้นการปฏิรูปประเทศที่จะต้องเป็นผู้ดำเนินการวางแผนกลไกเพื่อให้มีการ ขับเคลื่อนการปฏิรูปได้อย่างเป็นรูปธรรม ส่วนเรื่องการสร้างความปรองดองคณะกรรมการได้บัญญัติ หลักการไว้ในร่างรัฐธรรมนูญเพื่อให้เกิดการปรองดองในหลายเรื่อง เช่น คะแนนเสียงเลือกตั้งทุกคะแนน เสียงมีความหมาย เรื่องหน้าที่และอำนาจของผู้นำฝ่ายค้านในสภาพแวดล้อมราชภูมิ หรือเรื่องหน้าที่และอำนาจ ของฝ่ายนิติบัญญัติที่เอื้อประโยชน์การทำงานหน้าที่ของพระองค์การเมืองในสภามากขึ้นกว่าที่เคยบัญญัติใน รัฐธรรมนูญฉบับที่ผ่านมา เป็นต้น

- เรื่องมาตรการป้องกันไม่ให้การเมืองใช้อำนาจแสวงหาประโยชน์เพื่อตนเองและพวกพ้องโดยใช้ เงินแผ่นดินไปอย่างเหี้ยอกับประชาชนเพื่อสร้างความชอบธรรม โดยมิได้มุ่งหมายให้ประชาชนอยู่ดีมีสุข ในระยะยาว จนเกิดความเสียหายแก่ประเทศชาติอย่างร้ายแรงและเกิดวิกฤติที่ทางานออกไม่ได้ ตามข้อ (๓) ของกรอบการร่างรัฐธรรมนูญตามความมุ่งหมายของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) นั้น คณะกรรมการได้บัญญัติไว้ในมาตราต่าง ๆ หลายมาตรา เช่น หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ หมวด ๘ คณะกรรมการตระหนักรู้ หรือในเรื่องการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินของรัฐ เป็นต้น

- เรื่องแนวทางการจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างได้ผล ตามข้อ (๔) ของกรอบการร่าง รัฐธรรมนูญตามความมุ่งหมายของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) นั้น คณะกรรมการได้บัญญัติไว้ใน มาตราต่าง ๆ หลายมาตรา

- เรื่องสร้างกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในอันที่จะป้องกัน ผลกระทบของประเทศ และร่วมกันรับรู้และรับผิดชอบต่อความเจริญและการพัฒนาประเทศและสังคม โดยรวม ตามข้อ (๕) ของกรอบการร่างรัฐธรรมนูญตามความมุ่งหมายของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) นั้น คณะกรรมการได้บัญญัติไว้ในมาตราต่าง ๆ หลายมาตรา เช่น หมวด ๔ หน้าที่ของปวงชนชาวไทย เป็นต้น

ประธานกรรมการมอบหมายให้ผู้ช่วยเลขานุการจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจัดทำ เอกสารรายละเอียดหลักการของมาตรา ๓๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และกรอบการร่างรัฐธรรมนูญตามความมุ่งหมายของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เปรียบเทียบกับร่างรัฐธรรมนูญว่าคณะกรรมการได้บัญญัติหลักการของมาตรา ๓๕ ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และกรอบการร่างรัฐธรรมนูญตามความ มุ่งหมายของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) รองรับไว้ในมาตราใดของร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อเป็นข้อมูล ประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันพุธสุดที่ ที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๙ เวลา ๑๖.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๕๕ นาฬิกา

นายเฉลิมศักดิ์ ใจจำนิ
วิทยากรชำนาญการ
นายเฝ่าพันธุ์ นวลส่ง
นิติกรชำนาญการ
นางสาวอัจฉรา สวนสมทร
วิทยากรชำนาญการพิเศษ
นายณัพนธ์ ชุลีจันทร์
นิติกรปฏิบัติการ
นายสกนธ์ พรหมบุญตา
นิติกรชำนาญการ
นายรัฐภูมิ คำศรี
นิติกรชำนาญการพิเศษ
นางสาวรินทร์ทร ปันธนาธรรม
วิทยากรชำนาญการ
ผู้จดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกัญจนวนิช
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง
สำนักกรรมาธิการ ๒
ผู้ตรวจทาน

เอกสาร ยุทธนากรชัย/พิมพ์